

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Első sorban hetente egy sor 20 fillér.
Minden következő soronál 10 fillér.
Helyesírás külön 20 fillér.
Nyitólétre 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résszóvagy
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, április 3.

Mai számunk több közleményei:

- Veséresik: A pálinka.
- A képviselőház ülése.
- Hungar színházak a hazai ipar szolgáltatásban
- Ujabb búr sikerek.
- Halálba menekült takarékpénztári főkönyvelő.
- Jászai a Vigaszínházban.
- Letartóztatott herceg.
- Az aradi színházmost elfogták.
- Id. Takácsy Sándor halála.
- Lónyay Elemér halálhíre.
- Szellemi népkönyha.
- Tárcza: A fehér barát. Irta: Jean Richepin.
- Regény-Csarnok: Egy titkos rendőr kalandjai. Irta: Conan Doyle.

A pálinka.

Arad, április 2.

Franciaországban most nagy társadalmi mozgalom indult meg a dohányzás ellen, amely ha szenvedélyesen üzik, csaknem oly szomorú következményekkel jár, mint az alkoholizmus. A francia állam egyik legnagyobb jövedelmét szerzi a dohányfogyasztásból, de azért a mozgalom ellen nem szól, nem is szólhat és az a mozgalom bizonyára több ezer, a nikotin által végleg tönkretett szervezete embernek fogja visszahozni az egészségét és aztán az egészséges embert visszaadja a munkás társadalomnak.

Ugyanott az alkoholizmus ellen is dolgoznak már régen a különböző fegyverekkel. Például a pálinkás ember belső szerveinek fokozatos tönkremenését szín-ábrázatok mutatják a falakon elrettentő például, még a kaszányák legénységi

szobáiban is. Hasonló dolgok az alkoholizmus ellen a nyugot legtöbb államában föltalálhatók. Ismeretes, hogy a Skandináv félsziget egykor erős szeszfogyasztó népét teljesen elterelték ezek a társadalmi mozgalmak a pálinkaivástól. Bécsben a „csehherlik“ létesítése volt igen hasznos, az apró kis kávéházaké, ahol kétgarasért kap csokoládét, tejes kávé vagy theát a szegénysorsu ember. Az idén Budapesten is tettek vele kísérletet, hogy milyen eredménnyel, eddig nem tudatik, de kétségtelen, hogy csak jó eredménye lesz.

Annak ötletéből hoztuk ezeket fel, hogy Páder Rezső néppárti képviselő az országgyűlésen a szemére vetette Lukács pénzügyminiszternek, hogy a néppárti fogyasztási szövetkezeteknek nem ad italmérési engedélyt s így azok nem árulhatnak pálinkát a népnek. Pedig — mondta Páder — ők keresztényileg és mérsékeltlen fogyasztanak csak a pálinkát. E különös megjegyzésre azt felelte a miniszter, hogy a „keresztényileg mérsékeltlen“ fogyasztott és a másként fogyasztott pálinka között nem tud különbséget tenni. Nem azért nem ad engedélyt mindenüvé, ahova kéri, mert ott keresztényi lenne a fogyasztás, hanem azért bánik csinján az engedélyekkel, mert az akarja, hogy kevesebb legyen a korcsma.

Egészen természetes a miniszter álláspontja. Ha ezt akarja, akkor csakugyan nem dobálózhat a pálinkamérési engedélyekkel. De nincs is rá szükség, hogy dobálózson és ha nem teszi, azzal az állam rendkívüli humánus és nemes munkát vé-

gez, csak aztán azon az uton maradna tovább is. Mert bizony Páder ur, akár keresztényi pálinka, akár zsidó pálinka, akár konyak, akár közönséges suba galér: egy kutya az valamennyi, mert az valamennyi öl, pusztít és rombol, beteggé és szegénynyé teszi az embert, hogy azután a bűn ösvényére vihesse.

Mert hiszen tudvalevő, hogy akár a finom szesznek, akár a subapálinkának egyformán meg van egy rettenetes hatalma az emberek nagy része fölött. Ez a hatalom az, hogy az emberek nagy részére nézve *nincs* bennük mérsékelt fogyasztás. Epen a nép az, amely nem tud benne mérsékeltlen fogyasztani. A naponkinti egy korty pálinka épen nem árt, sőt tudvalevőleg hasznosnak is tartják, de hol van az a nép, amely megáll a naponkinti egy kortynál? Nincsen meg bennük az az ellentálló képesség, ami megvan az intelligens emberben. De még az intelligens emberek között is van, aki nem bír ott megmaradni s mint mondani szokás: rájár a pálinkára. S hogy ez az egyre fokozódó szokás szenvedélylyé ne váljon benne, csak egy módja van: ha kidobja a kancsó a pálinkát.

Ez kellene a népnél is, annak a házából is ki kellene dobni, vagy pedig, ami egyre megy: nem ereszteni oda be, mert hiába a beszéd arról a „mérsékelt“ fogyasztásról, hiszen tudott dolog, hogy az nem áll. Amiként nincs mérséklet az ópiumivásban, akként nincsen az alkoholizmusban sem.

A pálinka teljes elvonása azonban le-

TÁRCZA.

A fehér barát.

Irta: Jean Richepin.

(Franciaából.)

I.

A bőjt eleje óta nemcsak O- és Uj-Castiliában, hanem az egész Spanyolországban, a Középtengertől az Alanti-océánig s Tarifától a Pyrenekig híre járt, hogy a fehér barát a toledói székesegyházban mily csodaszépen prédikál.

Soha még a legnagyobb ünnepélyekre se esődült úgy a nép, mint az ő prédikációira; s a hatalmas székesegyház sokkal kisebb volt, hogysem mind befogadhatta volna a fehér barát szavaira áhitozókat.

Emiatt napjában háromszor kellett a fehér barátnek prédikálnia, mindig új közönség előtt, — a prédikációk között pedig folyton gyónattatta a bűnbánókat. Mert nem elégedett meg azzal, hogy a nép szívére hatott, hanem tagadta meg a vigasztalást az egyesektől sem. Valóságos csoda volt, hogy ezt a sok munkát elbirta végezni.

Es csodás volt az élettörténete is. Nem tudta senki a nevét, se azt, hogy honnan jött és hogy mely rendhez tartozik. Legalább a szé-

kesegyház káptalanjának a főnöke nem mondta meg senkinek; csak annyit hirdetett ki az érsek, hogy a bőjtben a fehér barát fog prédikálni.

Magas termetű, széles mellű ember volt, de testét és arcát nagyon megviselte a sok imádkozás, bőjt és önsanyargatás; oly fáradhatatlanul szónokolt s beszéd közben úgy égtek a szemei, hogy nem lehetett idősebb harmincz évesnél.

Akiről nem tudnak semmit, arról nagyon sokat beszélnek: a fehér barátról is azt beszéltek, hogy kora ifjúságától fogva a kolostorban élt s szent életeért ajándékozta meg őt az Isten csodás szónoki erővel.

De nemcsak csodálatos szónok volt, hanem azt beszélték róla, hogy igazi csodákat is tud művelni. És sem az érsek, sem a káptalan nem ütközött meg rajta, mikor azt hallotta, hogy a fehér barát a halálos betegeket is meg tudja gyógyítani.

II.

— Nem megy el az udvarral Toledóba, Don Ramon? Nem megy el meghallgatni azt a híres fehér barátot, aki minden tévelygőt megtérít s minden bűnösnek megbocsájt? Nem próbálja meg, hogy meg tudja-e gyógyítani lelkét, a melyet gyógyíthatatlannak tart?

Igy szólt az öreg Les Cardugas marquisné fiához, Don Ramonhoz, aki a legrosszabb hírű

ember az egész Spanyolországban. Ezerszerte gonoszabb Don Juan volt, mint az igazi, mert ötven esztendő koráig folyton csak gyilkolt és nőket csábított.

Mennyi misét mondatott az öreg marquisné javithatatlan fiának lelki üdveért s mennyire óhajtott, hogy a fia megtérjen, még mielőtt meghalna!

De a miséknek nem volt foganatja; Don Ramon minél öregebb lett, a nál gonoszabb volt s a nagy megátalkodottságában még dicsekedett is azzal, hogy őt már nem lehet megjavítani.

— Ugyan marquisné, miért akarja mindenáron, hogy a szemébe nézzek ennek a híres fehér barátnak? Mindenesetre elmegyek és meghallgatom a prédikációját, ha ezzel önnek örömet szerzek. De ön lesz az oka, ha egy szép napon pórul jár velem az, aki mindenkit meg tud téríteni.

— Próbálja meg mégis, kedves fiam, — szólt a marquisné. — Gondolja meg, hogy ha megszelidíti a szívét az a szent ember, akkor legalább boldogan halok meg. Ki tudja, hátha megtéríti az a barát, — hiszen azt mondják, hogy csodákat művel!

Don Ramon az anyjával és az udvarral Toledóba ment, de nem azért, hogy örömet szerzen szerencsétlen anyjának, hanem hogy új fájdalmat okozzon neki, mert bizony hitte, hogy ő vele pórul jár a híres fehér barát.

hetetlen, sok gazdasági, ipari és állami érdeke ütközik s Jókai leírása a „Jövő század regényében“, ahol a pálinkát csak gyógyszerárban lehet kapni orvosi rendeltetűre, bizony ma is csak a jövő század regénye. Hanem e helyett lehet a kimerés korlátozása. Az állam ez által, mint ismeretes, pénzben veszít, mert hiszen a fogyasztási adóban és italmérési illetékben e korlátozás által tetemesen megrövidül. Itt előáll az az axióma, hogy az állam megrövidülése elsőrendű állami érdek és csak szerencsének lehet tartani, ha ezt belátják és végre-valahára követik. Az ez ellen való panaszkodás épen nem tekinthető üdvös ötletnek a nép érdekében; ellenkezőleg, közös társadalmi akció volna szükséges arra, hogy Magyarország népében egyetlen egy sem találkozzon olyan, akiről meg lehetne írni a második *L'Assomoir*-t.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 2.

Az appropriációs vita egy nevezetes demonstrációban kulminált. Széll Kálmán miniszterelnök ma a néppárt vezérével és elnökével, gróf Zichy Jánossal szemben a tiszta liberálismust hirdette s a revíziót élesen és határozottan visszautasította. Az egész jobboldal körülvette a miniszterelnököt beszéde végén és a szünet alatt is tüntetőleg ünnepelte. Általánosan feltűnt, hogy a volt nemzeti párt a kormányelnök beszéde alatt némán hallgatott.

A vitában különben gróf Zichy János, Kossuth Ferencz, Molnár János, Ugron Gábor és Pichler Győző vettek részt. Ugront némán hallgatta széllal, a jobboldalon pedig halk zúgással tüntettek ellene.

Ma terjesztette be Lukács népszívminiszter a hírlapbélyeg eltörléséről szóló javaslatot, a mi élénk tetszést keltett.

Részletes tudósításunk itt következik:

Bejelentések.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Fejérváry Géza báró, Darányi Ignác, Plósz Sándor és Cseh Ervin miniszterek.

Vancsó Gyula radnai képviselő benyújtotta a mandátumát.

III.

A székesegyházban a fehér barát szavainak hallgatására összesereglett hívők között ott állott Don Ramon is — közönyös szívvél. Azt gondolta magában, hogy a barát csakugyan ékesen beszél, de őt ugyan soha nem fogja megtéríteni. Csak éppen annyi érdeklődéssel hallgatta, amennyivel egy színész szavalására figyelt volna.

— Ah, kedves fiam, — szolt a marquisné szomorúan, — hogy lehet az, hogy ez a szép b. széd nem hatja meg? De nem hagyok önnek békét, míg meg nem tér, mert gondoskodni akarok a lelki üdvéről. Már annyit imádkoztam, hogy ezt a kérésemet teljesíti is az Isten. Menjen csak a fehér baráthoz és gyónjon meg neki. Én bizom benne, ő bizonyosan tud csodát tenni.

Don Ramon elmosolyodott s azt mondta, hogy ha már elkezdte a komédiát, végig fogja játszani s elment gyónni a fehér baráthoz, mert úgy is bizonyos, hogy gunyt fog üzni a barátból.

Az egész udvar és az egész nép nagyon kíváncsi volt, hogy mi fog most történni.

IV.

— Atyám, — szolt Don Ramon a fehér baráthoz, — letérdelek ön előtt, de csak udvariasságból s atyámnak szólitom önt, de csak azért, mert ez már így szokás. — És most

A jegyző felolvassa a függőben levő interpellációkat.

Lukács László betérjeszti a hírlap és nap-tár bélyeg eltörléséről szóló törvényjavaslatot. (Általános élénk helyeslés.)

Belicska Béni betérjeszti az igazoló bizottság jelentését Fülöp Bóla mandátumának igazolásáról.

Kovács Pál betérjeszti a közlekedésügyi bizottságnak több h. é. vasutáról, a többek között a szigetvár-kaposvári vasutáról szóló jelentéseket.

Mohay Sándor betérjeszti az igazságügyi bizottság jelentését az 1886. XXIX. t.-cz. módosítására vonatkozó törvényjavaslatról.

Neumann Armin betérjeszti az igazságügyi bizottság jelentését az irodalmi és művészeti művekre vonatkozó szerzői jogok kölcsönös védelme végett a Németbirodalommal Berlinben kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslatra vonatkozólag.

Forgách Antal gróf betérjeszti a kérvények 13-ik sorjegyzékét.

Következett a napirend:

Az appropriáció.

Neményi Ambrus előadó elfogadásra ajánlja a költségvetést.

Zichy János gróf: A felekezetek között mostanában megindult harcot az egyházpolitika idézte elő. Ezért ennek az egyházi törvényeknek a revíziója érdekében alakult meg a néppárt. Az egyházpolitikai törvények egyaránt ártottak a protestáns, mint a katolikus egyháznak. Törölje el a kormány azokat a dolgokat e törvényekből, amelyek a legkárosabbak s akkor megszünteti a felekezeti harcot. Mindaddig, amíg ez meg nem történik, a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Kossuth Ferencz: Az előtte szóló beszédére reflektálva kijelenti, hogy nem kereste és nem keresi soha, hogy milyen felekezeti valaki (Zajos helyeslés és hosszas tetszés a szélbalon), hanem azt nézi, hogy jó magyar, vagy jól hazafi-e valaki. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Ha Magyarország még felekezeti harcokba is belemenne, úgy valóban veszélybe rohanna az ország. (Zajos tetszés balról.)

Rakovszky István: Az Egyetértés szítja!

Kossuth Ferencz: Az appropriációt ő és pártja nem fogadja el, mintahogy semmi 67-es költségvetést el nem fogad. (Helyeslés a szélbalon.) Önálló magyar hadsereget kíván és a 67-es kiegyezés revízióját. A kormány nem követi Deák politikáját és szellemét sem, mert ő is fejleszteni akarta a kiegyezést. Megtámadja a kormányt a kvóta-emelés miatt és határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint tekintve, hogy a kormány nem igyekszik jogát érvényesíteni függetlenségünk visszanyerésére, a képviselőház az appropriációt nem szavazza meg. (Helyeslés a szélbalon.)

Molnár János: Kifogást tesz az ellen, hogy

a kormány a határozati javaslatokkal szemben merev álláspontra helyezkedik. Ujból határozati javaslatot nyújt be tehát, a mely szerint utasítatik a kormány, hogy olyan törvényjavaslatot nyújtson be, a mely bizonyos létminimumot állapít meg. (Helyeslés a néppárton.)

Ugron Gábor: Az appropriációt nem szavazza meg. Magyarország tökeszegény ország, mégsem törekednek arra a kormányok, hogy anyagi felvirágzását gazdasági téren hathatósan előmozdítsák. A pénzügyi pangás általános, mégsem tesz a kormány semmit sem, legfeljebb csak a fővárosi pénzüzetekért tesz valamit, a vidékiekért semmit sem, holott ez a vidék egyik legnagyobb baja. Nagy bűnnek tartja, hogy a felekezeteket most egymásra akarják uszítani. Ez a magyar faj szétrombolásáért vezet. Nagy baj az, hogy nálunk minden felekezetnek külön történelmi jogai vannak az állammal szemben. Egyenlő jogokat kell a felekezetek számára megállapítani. A költségvetést, mert a kormány iránt nincs bizalommal s mert Magyarország függetlenségére nem törekszik, nem fogadja el.

Pichler Győző hazaárulóknak tartja mindazokat, a kik felekezeti harcokat szítanak Magyarországon. Tegyük ezt személyi, vagy hatalmi érdekből. A közvéleménynek megvetéssel kellene sujtani ezeket. A német töke bevándorlását védi Ugronnal szemben. Ezután a valutáról s a kvótáról beszél nagy figyelmetlenség mellett. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök a vitát bezárta.

Széll Kálmán beszéde.

Széll Kálmán miniszterelnök: Csodálkozok Molnár azon nézetén, hogy a képviselőház dolgai felett az ember nem lehet tisztában. Pichlernek válaszolva kijelenti, hogy mindenesetre jobban szeretné, ha az Ausztriával való viszonyt véglegesen rendezni lehetne, de ez nem rejta áll. Ennek a huzavonának az oka az osztrák viszonyokban rejlik. Azt mondták a tulajdonon, hogy hullámzások között vezet a kormányzás hajóját.

Hát hullámzás lesz és volt mindig az életben, azokat felköltik a vágyak, az aspirációk, a szenvedélyek a közéletben, a társadalomban, a parlamentben és mindenütt, a hol élet van. Ezt teljesen megszüntetni lehetetlen. Ez a hullámzások közepette biztosan vezetni az ország hajóját. (Zajos, hosszas helyeslés és tetszés jobbról.) Az Ausztriával való viszony rendezésében igenis mindig alkotmányos kormányval állott szemben. Sokkal többet érintkezett e kormányval, mint a mennyire kívánkozott volna. (Derűtség.)

Olaj Lajos: Ezt elhiszem.

Széll Kálmán: De az bizonyos, hogy ha igaz volna Kossuthnak abban, hogy ő (Széll) engedett az osztrák kormányval szemben, akkor nem kellett volna annyiszor érintkeznie

olyan embert lát maga előtt, aki rendkívül büszke arra, hogy soha semmi körülmények között és semmi szin alatt sem fogja a vétkeit megbánni.

Tudom jól, hogy ön kicsoda, szolt a fehér barát, anélkül, hogy zavarba jött volna. Tudom azt is, hogy mi az ön szándéka. Azért jött ide, hogy az Istent kisértse, hangosan hirdelve, hogy ön nem hisz benne.

— Az én szándékom nem olyan ostoba, — szolt Don Ramon, — mint a minőnek ön gondolja. Mivel nem hiszek az Isten létében, semmi szükségem nem látom annak, hogy őt kisértem. Csak az a szándékom, hogy önt, a szent embert, kissé zavarba hozzam azzal, hogy egy olyan embert mutatok önnek, aki nem tudja, mi az a lelkiismeretfurdalás.

S szelid, közönyös hangon, mintha csak valami kalandos regénynek a meséjét mondaná el, Don Ramon elbeszélte a fehér barátnak, hogy hány ártatlan leányt osábitott el, hogy párbajban hány embert ölt meg s hogy kiket gyilkoltatott meg másokkal.

— Elég! — szolt egyszerre a fehér barát. — Az ön szégyenletes történetei között van egy, amely engem különösen érdekel. Az az Inez, akiről azt mondja, hogy harmincz esztendővel ezelőtt elcsábitotta és aztán elhagyta, nem Don Vicente de Felanieznek volt-e a leánya?

Don Ramon alig hogy igent mondott erre a kérdésre, a fehér barát kilépett a gyóntató-

székből s fölkérte Don Ramont hogy jöjjön vele a sekrestyébe. Don Ramon teljesítette a kérését. Mikor a sekrestyébe értek, a fehér barát bezárta maga után az ajtót, kézen fogta Don Ramont és így szolt hozzá:

— Lovag ur, egész életemben azért imádkoztam és azért sanyargattam magam, hogy amennyire egy ember szent lehet, szent legyek. S a főnökeim, a hiveim s ami a legfőbb, lelkiismeretem szava szerint elhíhetem, hogy közel jártam mindig a szent élethez.

Nos, — szolt a fehér barát egy kis szünet után — ha egy olyan szent, mint aminő én vagyok, egyszerre gyűlölettel eltelt és bosszuvágyó emberré változik, az csoda ugy-e? Ime ez a csoda most megtörtént.

Don Ramon ki akarta szabadítani a kezét a barát kezéből, de nem sikerült neki; s a barát úgy nézett rá, ahogyan csak az örültek tudnak nézni.

— Lovag ur, nyomorult Ramon, — folytatta a fehér barát, — aki még ötven éves korodban is leánycsábító és gyilkos, megátalkodott gonosztevő és halálra szánt lélek vagy, tudd meg, hogy én Ineznek a fia vagyok s te az atyám vagy!

S a fehér barát, ez a magas termetű és széles mellű aszkéta, Jézus Krisztus képe előtt földre terítette Don Ramont, megragadta a tor-kát s mosolyogva megfojtotta.

vele, és nem lett volna annyi küzdelme, mint a mennyi volt.

A brassói iskolákról már az unalomig elmondotta véleményét, nem hiszi, hogy elfogulatlan ember volna, a ki helyesnek, loyalisan nem tartaná eljárását.

Pichler: Közbeszól. (Ellenmondások jobbról.)

Pichler: Könnyű lezogni az embert, a mikor olyan sokan vannak. (Elénk derűtség.)

Szell Kálmán: Gróf Zichynek akar még válaszolni. (Halljuk!) Olyan párthoz tartozik Zichy, a melynek főpontja a revízió, a többi mind csak toldalék. (Zajos helyeslés jobbról.)

Zajos felkiáltások a néppárton: (Nem áll! Nem áll!)

Szell: Hiszen maga Zichy is mondotta. Hát a felekezetek között az egyházpolitikai törvények óta beállott béke megbontásába, az üszöknek a felekezetek közzé való dobálásába nem bocsátkozik (üljenzés a jobboldalon) a legkevésbé van szándékában, a felekezeti egyenlőségnek a híve s ezt politikájában meg is valósítja. A néppárt pedig programjával ezt célozza, holott így mindenről beszélhetnek, csak arról nem, hogy felekezeti békét akarnak csinálni. (Eljenzés és helyeslés jobbról.) Nem akarja szülő széttagolni a nemzetet, a felekezetiességet nem ismeri (Eljenzés jobbról) és ezért Zichyvel soha egyetérteni nem fog. A követelést a határozati javaslatok elvetésével elfogadni kéri. (Eljenzés, taps jobbról. Az egész jobboldal a miniszterelnökhöz siet és üdvözl.)

Lukács pénzügyminiszter rövid hozzászólása után, melyben **Molnár** javaslatának elvetését kérte, a nagy többség megszavazta a költségvetést.

Holnap a budget harmadszori olvasása s az interpellációkra adandó válaszok lesznek napirenden.

TAVIRATOK.

A szabadolvú pártkörből.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Szabadolvú pártkörben **Szell Kálmán** miniszterelnök mai beszéde után ovációkban részesítették.

Khuen-Héderváry gróf horvát bán ma este Zágrábba utazott.

Cseh néppárt.

Prága, április 2. (Saj. tud. táv.) A realiztikus irány híveinek két napig tartó kongresszusa befejeztével új párt alakult cseh néppárt névvel. A mozgalom vezetője **Massaryk** tanár. Az új párt a németekkel való megegyezésre törekszik az egyenjogúság alapján, továbbá a kerületeknek nyelv szerint való elhatárolását kívánja, a miben nem látja az ország földarabolását. Azt kívánja továbbá, hogy a cseh középiskolákban kötelező legyen a német nyelv tanítása. A történelmi államjogot sem veti el az új párt, de az ennek elérésére nézve tett ígéreteket teljesíthetetleneknek tartja.

Politikai zavarok.

Madrid, április 2. (Saját tud. táv.) A nemzeti egyesület manifesztumot bocsátott ki, a melyben tiltakozik a mára tervezett tüntetés betiltása ellen és rosszalja a kormány semmitmondó politikáját. Arról a tervről, hogy az üzleteket a költségvetés megszavazása ellen való tiltakozás jeléül holnap zárva tartják, lemondtak.

A pestis.

Sidney, ápr. 2. (Saj. tud. táv.) Itt 11 újabb pestises megbetegedés fordult elő, a melyek közül kettő halállal végződött.

Magyar színházak

a hazai ipar szolgálatában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 2.

Arról a nagy szerepről, mely színházainkra és művészeinkre az iparpártolás terén hármlik, kár sok szót vesztegetni. Színház és művészet a legnagyobb befolyással vannak a társadalom lelkére. Művészeink és különösen művésznőink egész divatokat teremtettek meg. Színházaink berendezését, ha az modern, kényelmes és izléses, előkelő körök egyenesen utánozzák, vagy ha nem is, hát legalább saját otthonuk berendezésénél nagyon is számba veszik. Nagyon érthető tehát a kíváncsiság, hogy miként fogják fel színházaink a honi ipar pártolásának mozgalmát. Különösen érdekelhet bennünket, hogy a legmodernebb színház, a mely a külső kiállításra a legnagyobb súlyt helyezi és a mely egyes szindarabok kiállítása tekintetében mintául szolgálhat, mily álláspontot foglal el, vajjon magas igényeit ki tudja-e elégíteni magyar iparosok által, vagy pedig a külföldre kell-e fordulnia, hogy elérje azt a nagy, osztatlan elismerést, melyet a stilszerű, néha káprázatos kiállításával aratott.

A Vigszínház igazgatói, **Szécsi Ferencz dr.** és **Faludi Gábor**, kiket e kérdésre ma megkérdezett egy budapesti újságíró, álláspontjukat a következő érdekes nyilatkozatban fejtik ki:

Mikor a Vigszínházat alapítottuk, az építő bécsi czég, **Fellner és Helmer**, a mely a színház építésében specialista, rábeszélte **Keglevich** István akkori elnökünket arra, hogy az első butorfelszerelést Bécsből hozassa. Azóta kizárólag Magyarországon szerezzük be mindent, kivéve az ugynevezett effektus-világításra szolgáló tárgyakat (reflektorok és a többi), melyeket Németországból kell hoztatnunk. Ez a dolgokra nézve jellemző, hogy még Franciaországban is, a hol ipari tekintetben a szovinizmus még sokkal nagyobb, mint nálunk, a villanyos effektus világításra szolgáló tárgyakat a magánszínházak Németországból hozatják, többnyire Nürnbergből. Németországból monopóliuma ebben annyira megy, hogy mikor a mi nap egy ilyen műszertárgy egy táblácskája eltört, kénytelenek voltunk Németországba küldeni kijavításra. Ez azonban természetes; nálunk az ily iparcikk megthonosítása nem fizetődne ki. Németországban, ha nem csalódunk, 117 színház van és ott egyes nagy czégek állanak fenn, a melyek kizárólag e színházak szükségleteinek kielégítésével foglalkoznak. Lehet ott kapni mindent, a diszletektől egészen az utolsó cachirozott tárgyig.

A Vigszínháznak az iparpártolás érdekében eddig sok nehézséggel kellett megküzdenie. Biztosak vagyunk abban, hogy egy kis kutatás után a külföldön valamivel olcsóbban lehetne előállítani a szükséges dolgokat, de mi kötelességünknek tartjuk a színházi szükségleteket annál is inkább Magyarországon fedezni, mivel az a meggyőződésünk, hogy a magyar iparosoknak még némi anyagi áldozatok árán is meg kell adni az alkalmat arra, hogy a színházi diszletek és berendezések előállítását a legnagyobb tökélyre vigyék. Csatlakoztak a mi felfogásunkhoz színésznőink is, a kik tolettjeiket mind magyar czégeknél rendelik. Így például **Láncai Ilka** is, a ki **Keglevich** alatt még Bécsben készítette ruháit, most már itthon dolgoztat és épügy tesz a többi művésznő is, a kiknek nem a színház bocsátja rendelkezésre a toletteket, a melyeket természetesen mind itthon készítetnek. Saját házi tolette-műhelyünk asztalos-, kárpitos-, lakatosműhelyünk, festő műtermünk van és mindezek a legkifogástalannabbul dolgoznak és kiállhatják a versenyt a külföldi atelierjeivel. Büszkek vagyunk arra, hogy mi, a kiknek mindig a legnagyobb gondunk az illuziót felkeltse és ébren tartsa, kizárólag hazai iparosokkal érjük el célunkat. Ez a magyar iparnak a legszebb bizonyítványt állítja ki.

Igaz, hogy különösen olcsóság tekintetében még nem értük el teljesen a külföld színvonalát, de ha az akció, melyet kormány és társa-

dalom a magyar ipar érdekében megindítottak, csak némiképen sikeres lesz, úgy el fogjuk érni azt, hogy minden egyes egyén anyagi áldozatok nélkül minden dologban a magyar ipart pártolhatja.

— Mostani londoni utazásom alatt — mondotta **Szécsi** — vettem az Oxford-Streeten. London Váci-utcájában egy kemény kalapot, melynél jobbat képzelni sem lehet. Ezt a kalapot hat shillingért, azaz három és fél forintért vettem. Ha én itt hasonló minőségben és hasonló előkelő czégnél veszek ilyen kalapot, fizetek érte 7—8 forintot. Hát lehet e tölem, mint egyes embertől követelni azt, hogy én a jobbat és olcsóbbat a praktikus életben mellőzzem egy igen dicséretes elv érdekében? Egy elsőrendű utazótáska nálunk 30—35 forintért kapható, Angliában legalább is ugyanilyen minőségű tárgyának ára ugyanannyi shilling, tehát körülbelül 40%-kal olcsóbb. En testestől-lelkestől csatlakozom azon üdvös mozgalomhoz, melyet a honi ipar érdekében indítottak, de nem vagyok vak és tisztán látom azokat a hibákat, melyeket orvosolni kell, hogy a mi iparunk minden tekintetben egyenrangú legyen a külfölddel. Az egyes embertől nem lehet kivánni többet, mint azt, hogy hasonló minőség és hasonló ár mellett a magyar iparcikknek adjon előnyt a külföldi felett. Minden egyes ipari szükséglet kielégítésénél nem hozhat az egyes anyagi áldozatokat.

Egészen más a hatóságok és a nagyobb testületek helyzete, a kiknek a rendelkezésükre álló nagyobb tőkénél és befolyásból nagyobb szükségleteiknél fogva még is befolyással vannak az árak alakítására. Ezeknek a viszonyokat maguknak kell megteremteni, hogy az idegen ipar ne győzedelmeskedjék. Így tettünk mi is, azon elhatározással vevén át színházunk vezetését, hogy ezt ne csak a muzsa templomává, hanem a magyar ipar otthonává is avassuk.

Ujabb búr sikerek.

— Az Aradi Közlöny távirati ártól. — Arad, április 2.

A harcztéren most a legnagyobb bajt a járványos betegségek ijesztő mérvően történő terjedése okozza. — **Cronje** tábornok elfogott hadtestét ma akarták a Szent-Ilona szigetére szállítani, de a legénység körében a tifusz oly arányokat ölt, hogy a katonai egészségügyi hatóságok az elszállítását megtiltották. A városokban is terjed a tifusz.

Krüger elnök **Joubert** temetésén megemlégett, hogy **Joubert** utódja a transzváli hadsereg főparancsnokságában **Botha Lajos** tábornok lesz. Bothát legközelebb a köztársaság alelnökévé is megválasztják.

Egy Kimberleyből érkezett lovas tudósító az jelenti, hogy a bur haderő annak a helynek a közelében áll, ahol **Cronje** paarderbergi táborra volt. Czirkáló csapatok bejárvák a szomszéd tanyákat és össze akarják fogdosni azokat a lovakat, melyeket az angolok rossz kondíciójuk miatt szabadjára eresztettek.

Roberts tábornok táviratot küldött **Krüger** elnöknek, amelyben **Joubert** halála alkalmából részvétét fejezte ki és dicséri az elhunyt vezér lovagiasságát.

Egy angol hadi parancs eltörli a „szabadállami vasutak” jelzést és ahelyett a „birodalmi katonai vasut” jelzés használatát rendeli el.

Steyn elnök **Ladybrand**ba ment, hogy a burokat új ellenállásra bátorítsa. Hasonló szellemű felhívások nagy számmal forognak közközen a burok között. Ugy látszik, a bátorításnak már is megvolt a hatása, mert tegnap a burok elfogtak két angol ezredet és ezekkel együtt nagy csapatokat.

Az angol lapok azt jelentik Fokvárosból, hogy **Roberts** lord előnyomulására az előkészületek annyira haladtak, hogy az előnyomulás jövő héten megkezdődhetik.

Mai távirataink a következők:

London, április 2.

A Reuter-ügynökség jelenti Bushmanskopból Bloemfonteinben át márczius 31-iki kelettel:

Egy lovasságból, két zészlóalj gyalogságból és Filcher ezredes parancsnoksága alatt álló lovasított gyalogságból összeállított sereg, a mely Thabanchuban állomásozott s melynek vezére Broadwooch ezredes volt, az éjjel kénytelen volt visszavonulni, mert egy nagy bur hadsereg közeledett.

Az angol sereg a Modder folyótól délre a Bloemfontein mellett lévő vizmű felé vonult, a hol reggel 4 órakor táborot ütött, a melyet a burok hajnalhasadtával hátulról gránátokkal támadtak meg. Broadwooch és kísérete tovább vonult, míg a sereg többi része hátramaradt fedezetnek. A csapat egy mély folyómederbe jutott, a hol burok voltak elrejtözve, a kik az egész csapatot hat ágyúval egyetemben elfogták. Emberéletben nem esett nagy kár, mert a csapat legnagyobb része a lesbe került, mielőtt csak egy lövés is eldőrdült.

Collville tábornok hadosztálya, a mely ma reggel indult el Bloemfonteinből, délnél 12 órakor ideérkezett és gránáttűzzel támadt az ellenségre.

London, április 2.

A burok paardepergi tömeges megjelenését arra magyarázzák, hogy Bloemfontein és Kimberley között az angolok összeköttetését el akarják vágni. Ha ez sikerül, óriási katasztrófát zúdíthatnak az angolokra.

Egész London feszülten várja a harctér közelebbi eseményeit.

London, április 2.

Fovik dél-afrikai város angol alattvalói kérdést intéztek Roberts lordhoz, miért nem siet Mafeking felszabadításával, mikor az ott lekötött csapatok mozdulatait megbénítják. Roberts lord röviden így felelt:

— Biztosíthatom önöket, hogy Mafeking felszabadítása komoly szándékom s arra minden lehetőt el fogok követni.

Hir szerint Mafeking felszabadítására Kekeics ezredes, a Kimberleyből megszabadult parancsnokot fogja elküldeni Roberts lord.

Fokváros, április 2.

Cronje tábornokot és a Paardebergnél elfogott burokat még mindig nem szállították el Szent-Ilona szigetére, s valószínűleg nem is fogják. A burok ugyanis kereken megüzenték az angol hadvezetőségnek, hogy a mennyiben az elfogott burokat a szigetre viszik, ők is összeszedik egy szálíg az elfogott s Cronje-ék-nél háromszorta nagyobb számú angol tiszteket és katonákat s a veszedelmes váltólátról hirhadt Komati-Port-ba szállítják őket.

Bloemfontein, április 2.

Broadwood tábornok a 9-ik hadtestélén Bloemfonteinből kivonult a város környékén csoportosan mutatkozó burok ellen. Mikor ezek hadállását felfedezte, fedezet alatt visszaküldte a podgyászokcsikat. A kocsikat a szűk hegyi uton a burok megtámadták s a lovakat leledözve, az egész podgyászt elvették.

Kiderült, hogy Bloemfontein mellett 10,000 főnyi bur sereg czirkál, a mely az angoloktól elvett két ágyút s körülbelül kétszáz katonát agyonlőtt.

Roberts lord rendelkezéséből French tábornok vonult ki később a burok ellen s az elfogott ágyukat visszafoglalta.

Roberts lord jelenti, hogy a burok Bloemfontein mellől az angol sebesültek hátrahagyásával visszavonultak.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Ninon, opera. (Páros bérlet.)
Szerda: Zsidónő, opera. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Teknősbéka, vígjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Márta, opera Müller Ottó karmester jubileuma. (Páratlan bérletszűnet.)
Szombat: Bőregér, operette. (Páratlan bérlet.)

A cigánybáró.

— Székely Anna búcsúfellépte. —

A színlap rendes körülmények között nagyon beszédes szokott lenni. Ha a rendes kekvágásból legkevésbé is kizökönt a műsor, öles betűk adták tudtára mindenkinek, hogy mi az a különös dolog, ami be fog következni. Még Lőrinczy, Szarvasi kisasszonyok fellépése is nagy betűkkel lett a színlapon jelezve. A színházi komüniké pedig még a színlapnál is beszédesebb, az pláne hirül adta azt is, hogy egyik-másik színésznőnek milyen a toilletje, hogy ki szabta, ki varrta. Annál különösebb és meglepőbb az a begombolozás most, mikor a színház körül nagy változások állanak be, mikor egyik-másik, még pedig a tagok kitünőségei, mind elhagynak bennünket. Miért ez a némaság?

A bucsuzó színészek közül vasárnap este lépett fel utoljára Székely Anna, az opera egyik büszkesége, ki két év óta minden egyes alkalommal valóságos gyönyörűséget okozott a közönségnek hatalmas hangjával és valóban mintaszerű énektudásával, ki minden egyes szerepében a bírálat osztatlan nagy tetszését és a nagy közönség elismerését nyerte ki.

Arról ez alkalommal nem kívánunk szólni, hogy miért nem kellett Székely Annának, Ruzsinszkynek stb.-nek szerződését megújítani — ez más lapra tartozik — de azt hisszük, nagyon méltányos lett volna ezt a közönséget, mely Székely Anna művészetében mindig örömet talált, egy odavetett szóval figyelmeztetni, hogy ekkor és ekkor utoljára lép fel, hogy annak a közönségnek alkalma legyen legalább elbucsuzni attól, kit annyira megkedvelt. Ezt joggal megkövetelhetette Székely Anna, de a közönség is.

A színlap és a színházi komüniké ezt az udvariasságot nem követte és azért a híralat lép a sorompóba, hogy az elkövetett hibát, a mennyire lehet, jóvá tegye.

Tehát a Czigánybáróban lépett fel utoljára Székely Anna. A szépszámu közönség három szép virágcsokorral és virágkosárral fejezte ki a művésznő iránti elismerését, ki a cigányasszony szerepében szép és hatalmas hangjával utoljára is elragadta a hallgatóságot.

A bírálat csak kedves kötelességet teljesít, midőn a távozonak isten hozzádot mond és biztosítja őt arról, hogy mindenkor kellemes emlékezetében fogja őt megtartani az a közönség, mely előtt pályafutását megkezdte és rövid idő alatt a tökéletesedés oly szép fokára jutott.

Carolus.

* A karmester jubileuma. Müller Ottó pénteki jubileumára A cornevillei harangok operette volt kitűzve. A jubiléus azonban többen megkérdezték, miért nem inkább ama téren emlékszik meg multjáról, a melyen nálunk legbokrosabbak: az opera téren. Ennek a hatása alatt megkérte Leszkay igazgatót, változtassa meg a műsort úgy, hogy pénteken az ő jutalmául Márta opera kerüljön színre, melyet a mi énekesünk oly művészettel adtak elő. Az igazgató az érdekes karmester kérelmét szí-

vesen teljesítette, így pénteken Márta kerül színre bérletszűnetben.

* Nyilassy nem jön. Megirtuk, hogy Nyilassy Matyi visszaszerződik Kassáról az aradi színtársulathoz. Ezt a hírt Kassáról megczáfolják, Nyilassy továbbra is ott marad.

* Mükedvelők. Pankotán. A pankotai jótékony nőegylet április hó 16-án, husvét másodnapján A „Fehér kereszt” szálloda nagytermében saját alapja javára mükedvelői előadást rendez. Színre kerül A miniszterelnök bálján és a katonásan című két végjáték, melyben a következő szereplők vesznek részt: Kämmer Ádám, Iby Margit, Abonyi Lorika, Bulzán Avram, Weisz Soma, Nagy Károly, Frankó Aurél, Fülöp Adolf, Pavlovits Flóra Pavlovits Deszánka. Az előadást táncz követi.

* Még egy primadonna-konfliktus. Bódy Ella, a debreczeni színtársulat primadonnája, május 1-én a társulattól megválik. Hogy miért, egyik debreczeni lap így mondja el: „Komjáthy igazgató meghallgatta Bódy Ellát és első hallásra szerződtette havi 200 forint fizetéssel úgy operai, mint egyéniségehez illő operette szerepekre. Daczára ennek, oly operette szerepekben is föllépett, a melyek egyéniségehez nem illenek. Ennek következtében tegnap az énekesnő azt az ajánlatot tette Komjáthynak, hogy kivánságára a nyáron is föllép ugyan operette szerepekben, azonban 20 forintot enged havi fizetéséből, ha tőle ez alól felmenti. Komjáthy igazgató erre visszavette Bódy Ella két évre szóló szerződését és azt összetépte, azzal a kijelentéssel, hogy ő csupán oly tagokat használhat, a kik eljátszanak minden reájok bizott szerepet”. Így aztán Bódy Ella a társulattól megválik.

* Zeneakadémia Temesvárott. A temesvári lapokból olvassuk, Schreyer Harry még az idén zeneakadémiát létesít Temesvárott aradi konzervatoriuma mintájára. Ezt bejelentette a temesvári városi tanácsnak. A tanács bejelentést örömmel vette tudomásul. A tanári kar legnagyobb részét aradi és temesvári tanárokból fog állani.

Halálba menekült

takarékpénztári főkönyvelő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 2.

Tatáról táviratozzák, hogy Hannel Gyula, a tata- és tóvárosi takarékpénztár főkönyvelője pár héttel ezelőtt az intézet pénztárából néhány száz forintot elsikkasztott. A sikkasztásra ma jöttek rá. A vezérigazgató rögtön magához rendelte Hannelt s kérdőre vonta, igaz-e, hogy ő követte el a sikkasztást. A főkönyvelő őszinte vallomást tett, elmondotta, hogy pénzzavarban volt s azért vitte véghez a sikkasztást. Vallomása után hazament, főbe lőtte magát és szörnyet halt.

Az öngyilkosság óriási szenzációt keltett a városban. Az igazgatóság azonnal rovincsolást tartott és konstataulta, hogy a hiány tényleg nem több néhány száz forintnál, de ez is megtérül, mert Hannel családja a hiányzó pénzt már a mai napon visszafizette.

Konkoly-Thege Miklós, az intézet vezérigazgatója, a következő kommunikét teszi közzé:

A tata- és tóvárosi takarékpénztár igazgató választmánya f. évi április hó 2-án tartott rendkívüli ülésén hozott határozatával az intézet harmincz évi fennállása alatt szerzett jó hírnevének megóvása céljából szükségesnek tartja az intézettel összeköttetésben álló közönséggel közölni, hogy az intézet főkönyvelője, Hannel Gyula, olymértű szabálytalanságot követett el, melynek következtében néhány száz forinttal a takarékpénztárt megkárosította. E tényre az igazgatóság nyomban rájött, mire a szerencsétlen főkönyvelő, megfélelkezve önmagáról, családjáról és harmincz évi szolgálati idejéről, a kérdőrevonás után magát agyonlőtte.

Hennel csak a főkönyvet kezelte és nem a pénztárt. Hogy mikép tudott ehhez hozzáférni, ma még kideríthető nem volt.

Az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és az igazgató-választmány, daczára, hogy az elszakított pénz nyomban megtérült, rögtön számvizsgálatot rendelt el, hogy a közönséget minden tekintetben megnyugtassa. A takarékkal összeköttetésben álló két fővárosi pénztintézetől táviratilag szakértőket kért, hogy azok az üzleti mérleget s a könyveket revideálják. annak felderítésére, nem történt-e esetleg egyéb szabálytalanság is.

Az öngyilkossá lett Hennel iránt általános a részvét, Pontos, szorgalmas tisztviselő volt, ki az intézet alapításától kezdve hivatalnok volt a takaréknak s felelősségteljes bizalmát kiérdemelte. Nem tudunk magyarázatot találni arra, mi vitte a sikkasztásra s főleg, hogy Hennel miért követett el öngyilkosságot, mikor a hiányt a család úgy is megtérítette.

Talán arra magyarázzák ezt, hogy valószínűleg nagyobb lesz a hiány annál a pár száz forintnál. A szakértők vizsgálata mindenestre ki fogja deríteni a dolog mibenlétét.

Jászai a Vigszínházban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 2.

Jászai Mari ma tényleg bevonult a budapesti Vigszínházba.

Az egész ország ismeri ennek az utnak a történetét. Példátlan dolog ez.

Egy despota, ki bölcsőjétől kezdve nem volt másra szoktatva, minthogy parancsoljon, hogy lenézze a többi szegény halandót, ha az szellemileg több is, mint a született gőz, egy despota, aki csak gondolta, hogy ért a művészetekhez, aki csak azon hiszemben van, hogy magas és felelősségteljes polczán a magyar művészet előmozdításán dolgozik: merész és durva kézzel letörte, leütötte a magyar színművészet csarnokának legfényesebb ékességét.

Az az csak akarta. Mert nem sikerült. Az a zseniális asszony, aki nem akart kétrét hajolni a kegyelmes ur, a mindenható intendáns előtt, még sem semmisült meg, ezentul is itt-hon fogja ragyogtatni fényes tehetségét.

Van a fővárosnak egy második színháza, a mely csak azért nem az első magyar színház, mert hivatalosan nem az ország és nemzet színháza és mert nincsen intendánsa. A Vigszínházat értjük. Ennek vezetősége eléje szaladt a legnagyobb magyar tragikának, nagy melegséggel ajánlotta fel a saját hajlékát, hogy Jászai Mari ott játsszék tovább a magyar művészet messzeható dicsőségére.

Jászai ma délelőtt tizenegy órákor tényleg bevonult a Vigszínházba.

Rendelkező próbát tartottak a Phaedrából Racine tragédiájából. Színházi nyelven tudvalevőleg rendelkezőnek hívják azt a próbát, a hol mindent megbeszélnek, mindent elhelyeznek.

Ez a rendelkező próba, mint oly első alkalom, midőn Jászai Mari mint a Vigszínház tagja lépett fel a színház színpadára, fényes ünnepélyességgel ment véghez.

Izgalmas premiérhez hasonlított a máskor oly egyszerű, oly csendes és szürke rendelkező próba. A függönyön innen, a függönyön túl akkora volt az izgalom, mint egy oly darab első előadásánál, amelytől nagyon sokat vártak.

Már maga a fekete tábla, melyen a próbák szoktak kiírni, jelezte a szenzációt a befenteseknek. Nagy betűkkel volt rajta kiírva ez a pár sor:

Délelőtt 11 órákor
az összes szereplőknek
rendelkező próba
Phaedrából.

A nézőtér sem volt olyan sötét és elhagyott, mint más rendelkező próbán. A lámpák égtek, olyan fényes világosság terjengett a nézőtérben, mint az előadásokon. A földszint széksorait pedig elegáns közönség foglalta el. A budapesti társadalom és az írói- és színészvilág előkelőségeiből állott a néző közönség. Egy szóval midőn a vasfüggőnyt felhúzták, teljes színházi kép tárult a színpadon lévők elé.

Midőn Jászai Mari Ditrói Mór és Faludi Gábor igazgatók karján a Vigszínház tagjaival tulusított színpadon megjelent, óriási, hosszan zugó éljenzés hangzott. Meglátszott ezen az éljenzésen, hogy az igaz lelkesedés volt szülője és táplálója.

Jászai Marit, ki a lelkes fogadtatás s fényes kép láttára meglepődötten és meghatva állott meg, a színház igazgatósága nevében Szécsi Ferencz dr. dramaturg üdvözölte meleg és lelkes szavakban.

Majd Gál Gyula beszéli a színészek nevében, szeretetükről, tiszteletükről és ragaszkodásukról biztosította a művésznőt. Büszkéek — ugymond — hogy Jászai Marival egy színpadon működhetnek.

Jászai a beszédekre meghatottan és közvetlen, egyenes modorában így válaszolt:

— Nem szeretném, ha az első szó a mit itt kimondok, konvencionális dolog volna.

Ha Önök engem úgy megbecsülnek, mint én Önöket, az ép elég lesz arra, hogy a közös művészetünk szeretettel és igyekezettel egyesüljünk.

E szavak után színpadon és nézőtérben újra kitört és megismétlődött a hatalmas taps, éljenzés, első meggyőző szava a kartársak és a közönség szeretetének és rendíthetlen nagyra-becsülésének.

Az óváció után kivonultak a színpadról azok a színészek, kiknek nem volt dolguk és az ünnepélyes aktus után megkezdődött a rendelkező próba — Jászai Marival.

Letartóztatott herceg.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 2.

Néhány hét előtt Raguzában Czartoriszky Broniszláv herceg egy odaváló vendéglőben sulyosan megsebesített egy pinczért.

Igy szól ma érkezett táviratunk, melynek egy ma Budapesten történt dologban folytatása is van. Az eleje a fent jelzett tény. Tehát a herceg ur az ő pénzéért betért egy vendéglőbe, rendelt valamit és a pinczér hidegen hozta az ételt, vagy talán belelocscsantott a sörből a herceg levesébe. Mit tehetett erre egyebet Czartoriszky Broniszláv ő hercegsége, mit tehetett volna mást, minthogy a pénzéért pofonvágtatja az ügyetlen pinczért.

Ha a pinczér a hercegi pofon hatása alatt elvonul, vége a dolognak s a herceg az ebéd utáni jó érzésben talán be is látja, hogy a pinczérnek adott pofon is a menühöz járulván, igen sokat élvezett a pénzéért, s még megoldja a szokott borralalóját. De a dolog nem így történt, a pinczér, ha ügyetlen is volt, de a pofont, bár igen előkelő pofon volt,

nem tudta szó nélkül tűrni és oda mondotta a magáét a hercegnek.

Mit tehetett erre a herceg, ki az ő pénzéért ült a vendéglőben? Felkapta azt, ami legközelebb esett a kezéhez, a pinczérnek rontott és azt sulyosan megsebesítette. A pinczér sokáig nyomta az ágyát, a herceg pedig elutazott Budapestre, hogy ha megint sört öntenek a levesébe, hát újra leüssön egy pinczért.

A régi világban a kilencz águ herceg megvédte volna a herceget a további keletlenléstől, ami az ilyen „csekélyesekkel“ jár, s legfeljebb egy pár napot leszurtt volna s azzal vége a dolognak. Ma azonban egészen más folyománya lett.

Mint az említett távirat második része jelenti, Czartoriszky herceget a raguzai bíróság megkeresésére Budapesten letartóztatták s a kiadatási eljárás befejezéséig, rendőri kísérettel Raguzába vitték. Ma kezelt a herceg és a nem éppen fényes kíséret Fiuméba, honnan hajón Raguzába szállítják.

Az aradi szélhámost elfogták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 2.

Részletesen megirtuk lapunk vasárnapi számában annak az országjáró szélhámossal történetét, ki legutóbbi időben Aradra tette át működési helyét, szereplésénél Eittinger román liczeumi igazgató, Luigi Casaretti máriai, Müller és Filip Beskó lókereskedő nevek alatt, melyek közül, nem lehetetlen, hogy egyik vagy másik igazi név.

Aradról szombaton reggel tünt el a szélhámossal, mikor már éppen el akarta fogadni a rendőrség. Az aradi rendőrség nyomában megkezdődött, hogy végképen ne menekülhessen el s megállítás is jött már a temesvári rendőrségtől, hogy a körözött csalót ma ott elfogták és letartóztatták. Temesvárott, hol már járt egy ízben, közvetlenül aradi szereplése előtt, Eittingernek nevezte magát. Ugy látszik, ehez a nevéhez a legálíthatatosabb.

Mint most értesülünk, a szélhámossal bűntárs is van, ki állatorvosnak adja ki magát. Ez az állatorvos itt járt vele Aradon és egy nappal hamarabb utazott el, mint Eittinger. Ez az elutazás egy meglehetősen furcsán ges csalási manipulációval volt egybekötve, mely azonban nem sikerült.

A csaló és a társa Várkövi János szijgyártónál 80 forint értékű lószerszámot rendeltek s azt mondták Várkövinek, küldje nekik a „Fehér Kereszt“ szállodába. Mikor oda szíjazták azt mondták, hogy a vasuti állomásnál veszik át. Bizonyára azt hitték, hogy a lószerszámot a vasutra valami inas gyerek viszi majd ki s ettől könnyű szerrel elcsatják. Azonban az állatorvosgyűjtő kártyát s a lószerszámot Döme Jászaihoz a kártyán szereplő címre a tereken nem sikerült feladni. A szijgyártó szíjazta, hogy a lószerszámot a kártyán szereplő címre a tereken nem sikerült feladni. A szijgyártó szíjazta, hogy a lószerszámot a kártyán szereplő címre a tereken nem sikerült feladni. A szijgyártó szíjazta, hogy a lószerszámot a kártyán szereplő címre a tereken nem sikerült feladni.

Az egyik, aki mint állatorvos szerepelt, erre elutazott, a másik, az Eittinger ur pedig másnap kelt utra, most pedig a temesvári rendőrség kezei között van.

Az elfogatás híre táviratilag megérkezett ködtünk Temesvárot, honnan éjjel a kártyát s a lószerszámot sürgőnyt kaptuk.

Temesvár, április 2.

A szélhámost a pályaudvaron fogták el. Neve Ellinger Fülöp. Bukaresti előkelő családból való. Kiadta magát a bolgár kormány ügynökének és a román király részére lovakat vásárló bukaresti tisztnek. Temesvárott többektől nagyobb összeget esalt ki.

Lónyay Elemér halálhíre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, április 2.

Egy Genuából érkezett magántávirat alapján kínos szenzációt keltő hír terjedt el ma este Budapesten.

Azt a hírt hozta a sürgöny, hogy Lónyay Elemér gróf, ki csak a napokban kötött házasságot Stefánia főhercegasszonyral, a trónörökös özvegyével, Genuában, hol most az új pár tartózkodik, öngyilkosságot követett el.

A sürgöny részletekből nem közöl semmit. Annyit sejtet csak, hogy a gróf meghalt.

Egész Budapestet lázas izgalomba hozta a szenzációs hír.

Megindult a sürgönyváltás Budapest és Genua között, hogy magyarázatot találjanak ehhez a hihetetlen telegramhoz.

Miközben éjjel kaptuk meg rendes budapesti tudósítónk táviratát, mely ennyit mond:

Budapesten magántávirat szerint híre terjedt, hogy Stefánia főhercegasszony özvegye öngyilkos lett. A hír eddig nincs megerősítve.

Telefonon hajnali 2 órakor azt közlik velünk, hogy egyik budapesti laphoz végre távirati értesítés jött Trieszten át Genuából, a mely megcáfolja a szenzációs vakhírt.

E szerint ott Lónyay gróf öngyilkosságáról mit sem tudnak, s így valószínű, hogy az egyáltalán nem is történt meg.

Id. Takácsy Sándor halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 2.

Budapestre kapjuk a lesújtó hírt, hogy berzai id. Takácsy Sándor földművelő volt országgyűlési képviselő, ifj. dr. Takácsy Sándornak, a világi kerület országgyűlési képviselőjének édesatyja, tegnap délután 2 órakor váratlanul elhunyt. A haláleset Aradmegye legelőkelőbb családjait borította gyászba, de őszinte részvéttel és sajnálkozással tartózkodnak megénk és városunk társadalmában is, hol a megboldogultat kiváló érdemeiért, puritán jelleméért általánosan becsülték és szerették.

Id. Takácsy Sándor a múlt évtizedekben Aradmegye közéletében jelentős szerepet vitt. Részt vett minden közérdekű és humánus mozgalomban, bár a maga csendes és szerény modorához képest, de azért a közügyek iránt való őnzetlen, meleg szeretettel és odaadással. Végtelenül kedves, szimpatikus ember volt, a jó tulajdonokkal megáldva, ismerőseinek, barátainak valóságos kedvence, családjának és rokonainak pedig hálványozva szeretett tagja.

Középiskolán elvégezvén, Berlinbe ment, hol Bohus Stanismond báró belső titkos tanácsos, főrendiházi taggal együtt hallgatta a filozófiát. A két ifju között benső szoros barátság fejlett

ki s ennek a barátságnak a folyománya volt az is, hogy két nővért vettek el. Bohus br. Váásrhelyi Juliát, Takácsy pedig Váásrhelyi Jankát, kivel rendkívül boldog, igazán mintaszerű családi életet élt.

Mint jó gazda nagy vagyont szerzett. Birtokai itt Aradmegyében, Tövisgyházán, Löksházán és Kis-Peelen fekszenek.

A politikai mozgalmak viharaitól lehetőleg távol maradt ugyan, de azért a szabadelvű-pártnak lelkes tagja volt, általában mindig a felvilágosultság, szabadelvűség őszinte hívének bizonyította magát. Egyideig országgyűlési képviselője volt a világi kerületnek, melyet most fia képvisel a parlamentben.

Id. Takácsy Sándor már régebben elköltözött Aradról. Családjával együtt állandóan Budapesten lakott, de évenként többször lerándult hozzánk, hogy meglátogassa fiát, rokonait, nagy számú barátait.

Halálát meghülésből származott influenza okozta. Alig pár napig volt beteg, a járványos kór huszonnégy óra alatt végzett vele. Vasárnap délután halt meg hön szeretett övéinek körében.

Megdöbbentő gyorsan bekövetkezett elhunyt mélyen lesújtott özvegyén, valamint fián, Takácsy Sándor dr. orsz. képviselőn kívül leánya, Janka, férjezett Kováts Sebestyén Endrének és nagy rokonság gyászolja. A halálhír vétele után Váásrhelyi Béla főrendiházi tag, az aradi és csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója rögtön felutazott, hogy a beszentelésen jelen legyen. A megboldogult holttestét Aradra szállítják s itt a család sirboltjában fogják eltemetni szerdán délután.

HIREK.

A ház állandó igazolási bizottsága Kubinyi Árpád elnöklésével tartott mai ülésében vizsgálat alá vette Vancsó Gyula Aradvármegye radnai kerületében megválasztott képviselő megbízó levelét. A megbízólevelül szolgáló választási jegyzőkönyv úgy tartalmára, mint kiállítására nézve megfelelően a törvény és a házszabályok követelményeinek, a bizottság Vancsó Gyulát a képviselői megbízásra megszabott harmincz nap fentartásával igazolónak jelentette ki, s ennek a házban való bejelenésével a bizottság jegyzőjét, Psik Lajost bizta meg.

Nátafalussy Kornél kir. tanácsos, tankezületi főigazgató, aradi községi iskolák hivatalos látogatását befejezván, holnap reggel visszautazik székhelyére, Nagyváradra.

Az aradi román zsinat ellen már csinálják a hangulatot a fővárosi sajtóban. Ma egy könyvatos tesz közzé — állítólag Aradról nyert — értesületeket, amelyek célzatosságát az első tekintetre észre lehet venni. A nélkül, hogy e tendenciózus hírek ismételt czáfolatába ereszkednének, leközzöljük ugy, a mint azokat a fővárosi könyvatos összeszedte. Ime:

Április 29-én a görög-keleti husvétot követő vasárnapon lesz a görög-keleti püspökségi zsinat. A zsinatra küldendő képviselők megválasztása rendkívül erős háborúra indította az aradi egyházmegye tagjait: a mérsékeltet és a tulzókat. Az elkeseredett választási harcban az ultrák ugy viselkednek, mintha törekvéseiket Goldis püspök támogatná. Az aradi egyház új püspöke tudvaleg a tulzókat támogatásával győzte le Hamseát, aki legnagyobb ellensége az ultramontanok tulzolt követeléseinek. A püspökválasztásnál tett szolgálatuk fejében az ultramontanok az egyházi ügyekben teljes befolyást akarnak maguknak és jelöltjeiknek biztosítani. Várják, sőt követelik, hogy jelöltjei-

ket az egyházmegye hivatalos közegei támogassák. Lapjukban, a Tribuna Poporului aradi ujságban, amelyet az ultrák a püspökből közelálló, félhivatalos jellegű lapnak tüntetnek fel, rendkívül hevesen támadják a mérsékelt párti románok jelöltjeit. Féktelen támadásuk tárgya különösen Gáll József főrendiházi tag, sőt maga Metianu János, a nagyszabeni érsek is, mert ez utóbbinak az aradi egyházmegyében levő hívei a mérsékelt pártjában, a volt püspök támogatása mellett, annak idején nagy szerepet vittek s megakadályozták, hogy az ultrák az egyházmegyében s különösen a zsinaton és konzisztóriumban többségre jussanak. A most megindult választási hadjáratban az ultrák rég elfojtott haragjuk teljes mértékével rohantak a mérsékeltet ellen, mindenféle vádakkal illetik az előbbi egyházi kormányzatot s mindezt csupán azért, hogy többségre jussanak az egyházi zsinatban, a konzisztóriumot megtöltsék a maguk embereivel s az uralmat az egyházmegyében teljesen magukhoz ragadják. Sajnos, a mostani konstellációk szerint győzelmük csaknem bizonyos.

Milán király részvét távirata. Milán szerb ex-király ma táviratilag fejezte ki részvétét Atzél Béla bárónénak. A francia nyelven szerkesztett részvét távirat szövege a következő:

Madame la baronne

Béla Atzél

Budapest.

Fe vous prie de croire a la très vive et sincère part, que je rends a votre douleur.

Milán.

Magyarul:

Báró Aczél Béláné Budapest. Kérem higyelmében. Milán.

Uj káplárok. A mai nap örömmel üdvözölt az aradi önkéntesek egy részének. Bezárták a négy hónapon át fennálló iskolát és a jó előmenetelt tanusító önkénteseknek megadták a káplári csillagot. Nagy esemény ez. Megérteni is csak az tudja, aki katona volt. Itt kezdődik csak tulajdonképen az ur. Eddig mindenki nekik parancsolt; ezután már az ő kommandójukra ugrál a sok közvitéz. Délután hozta meg a napiparancs az örvendetes hírt és kevéssel később már uton-utfélen látható volt a sok újdonsült káplár. Járták a korzó és büszkén mutogatták a két posztócsillagot, amely ott fehérlett a szabálytalanul magas gallérokön. Hogy csak egy része volt boldog az önkénteseknek az ugy történt, hogy harmincz közül csupán husz nyerte el a káplári rangot, tiz közlegény maradt. Az új káplárok névsora a következő: Barsy Aladár, Belle Béla, Biró Ernő, Bukovetz Ferencz, Dani Pál, Erdélyi Antal, Fleischer Adolf, Hegyessy Árpád, Joanovits Sándor, Kirilicszku Gyula, Kormos Elemér, Messner Mihály, Mihulin Miklós, Neff János, Papp József, Pospischel Ferencz, Schauer Gábor, Strausz Sámuel, Schaff Béla, Taraba Vilmos. A szegedi 8-ik honvéd gyalogezrednél két aradi önkéntes szolgál: Babescu Elek és Grosz Samu. Mindkettő káplár lett.

Szineloadás a Kossuth-szobor javára. Megirtuk már, hogy az Aradon emelendő Kossuth-szobor javára az aradi színházban előadás lesz április 19-én. A Kossuth-asztaltársaság, mely a szobor létrejötte érdekében nemes agitációt fejt ki, nagy buzgalommal munkálkodik azon, hogy ez a szineloadás szép eredménnyel záródjék. Ez ügyben ma Nagy Kálmán elnökle alatt értekezletet tartott az asztaltársaság a „Jó pásztor“-hoz címzett vendéglőben, hol egyebek között elhatározták, hogy szombatig

az asztaltársasági tagok fogják a jegyeket árusítani, azon túl pedig a színházi pénztárnál. A jegyek egyelőre *Mihalik* Bélánál kaphatók. Az előadást plakátokon is hirdetni fogják. E nevezett alkalomkor *Tóth Kálmán* pompás vigjátéka „*A király házasodik*” kerül színre. Ezen kívül érdekes *tablóban* gyönyörködhetik majd a közönség. A mai értekezleten Nagy Kálmán elnökön kívül jelen voltak:

Angyal Dezső, Bács Károly, Erdély István, Engels Mihály, Fehér József, Gedeon János, Horváth József, Huzó István, Klapok Alajos, Krausz Lipót, Mezey Péter, Mihalik Béla, Paniker Viktor, Pöhm János, Regényi Kálmán, Rosenzweig Mór, Schwarcz Zsigmond, Weisz Farkas.

— **A német császár nagykövetség estélyén.** Vilmos német császár ma Berlinben megjelent *Szögyény-Marich* László ottani magyar-osztrák nagykövetség estélyén. Ott volt a számos vendég között *Bülow* kancellár is. Az estélyen *Vörös Miska* magyar cigány bandája muzsikált.

— **A mágnás kaszinó elnöke.** A Nemzeti Kaszinó vasárnap *Szapáry* István gróf elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elnökgazgatóvá ismét *Esterházy* Mihály gróft választották meg. *Esterházy* Mihály gróf kijelentette, hogy a kaszinó tagjainak bizalma előtt meghajlik az igazgatói tisztet még ez évre elfogadja.

— **A hírlapbélyeg eltörése.** *Lukács* László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén a következő törvényjavaslatot terjesztette be a naptarak, hirdetések, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és időszakos lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről:

A naptarak bélyegkötelezettsége 1900. évi december hó 31-én, a hirdetések, hírlapiktatások, külföldi hírlapok és külföldi időszakos lapok bélyegkötelezettsége pedig 1900. évi június hó 30-án megszűnik; az ezen időpontokig bezárólag esedékessé váló ilyen bélyegilletékek azonban szabályszerűen terovandó s el nem egedhető.

Az 1901. évre el nem kelt bélyegzett naptarak után lerótt bélyegilletékek, a mennyiben a naptarakat a kiadó az illetékes pénzügyi hivatalhoz 1900. évi december hó 1-éig beszolgáltatja, a mennyiben azokon a használatnak semmi nyoma nem látható, készpénzben visszatérítendő. Más jogcímen az 1900. évre szóló naptarak után lerótt bélyegilleték sem részben, sem egészben vissza nem téríthető.

Az 1900. évre szóló naptarak már az 1900. év folyamán alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

— **Kinevezés, áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter *Zsigmond* Béla czeglédi kir. járásbírói joggyakorlatot az aradi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki, *Damokos* István nagy-butyáni járásbírói aljegyzőt pedig hasonló minőségben a nagyvárad kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Gyásmise Aczél Béla báróért.** A szombaton örök nyugalomra helyezett *Aczél* Béla báró lelkiüdvéért ma délelőtt tíz órakor tartották meg a gyásmisét a belvárosi főplébánia-templomban. A templom erre az alkalomra gyáspompát öltött. A falakat fekete drapériával főték be, éppen úgy, mint a padosokat. A főhajó közepén délszaki növények és lobogó kandallóbercek közt állott a czimerekkel ékesített ravatal, a mely körül az *Entreprise* házi tisztjei sorakoztak. A szentély padjaiban ültek a gyászoló család tagjai, köztük *Hugonnay* Béla gróf főispán, továbbá *Esterházy* Kálmán gróf, *Zichy-Terraris* Manó gróf, *Károlyi* György gróf, *Wekerle* Sándor, *Beöthy* Ákos, *Splényi* Ödön báró, a nemzeti és az országos kaszinó több tagja. A Park-klub egyesület részéről *Nyirák* Lajos titkár jelent meg. A gyászistentiszteleten *Lollok* Lénárd lipótvárosi apátplébános czeleb-

rált, *Böschatt* János h. plébános és több káplán segédletével. Mise alatt a templomi ének és zenekar *Szanthner* Zsigmond karnagy vezetésével Engesszer rekviemét adta elő.

— **Havazás áprilisban.** Az ország számos vidékén, de Ausztriában is, még egyre tart a havazás. Ma reggel Aradon is hullongált egy kevés hó. *Nagy-Szebenből* táviratozzák: Ma éjszaka óta itt szakadatlanul esik a hó. *Becsből* jelenti a táviró: Tegnap egész nap esett a hó. Az éjjel fagyott. Ma gyönyörű az idő.

— **Lueger a királynál.** Bécsből táviratozzák lapunknak: A király ma az általános kihallgatások során többek között *Lueger* dr. polgármestert és *Lichtenstein* Alajos herceget fogadta.

— **Megüresedett állás a városnál.** Régen huzódó fegyelmügy ért véget a városnál, úgy hogy egy már hosszú idő óta felfüggesztett rendőrségédtisztet elmozdítottak állásától. A rendőrségédtiszt teendőket mostanában egy díjnok végezte, míg most majd betöltik a megüresedett állást.

— **Az idei fegyvergyakorlatok tervét** most állította össze a közös hadügyminiszter. Ezek szerint a hetedik hadtest — melyhez az aradi ezredek is tartoznak — területén kiegészített és az ott állomásozó ezredek (zászlóaljok), minden század számára kijelölnek 20 embert, kik egymást követő két időszakban vesznek részt a fegyvergyakorlaton, mindegyik időszakban 36 emberrel. Az első időszak tartalékosainak fegyvergyakorlata 18 napig, a másodiké 16 napig tart. Április 30-ától kezdve egészen az őszi nagyobb csapatgyakorlatok befejezéséig az összes lovasezredek az előirt tényleges békeállományban mutatkozó hiány fedezésére, melyet szolgálatköteles legénységgel nem pótolhatnak, gyakorlatköteles tartalékos legénységet 28 napig tartó fegyvergyakorlatra behívják. Az ültetés és visszautazási napok a fegyvergyakorlatba betudatnak. Az állományban április 3-tól szeptember 30-ig beálló fogyaték pótlására gyakorlatköteles póttartalékosok hívandók be 20 napi fegyvergyakorlatra. A létszámban beállott fogyaték pótlására aratás idején lehetőleg csak oly póttartalékosok, illetőleg tartalékosok hívandók be, kik nem mezei munkások. Ha azon szükség állana be, hogy ezen célra a fentjelzett foglalkozásu nem tényleges legénységet is be kell hívni, a felmentés iránt benyújtott indokolt kérvényeket tekintetbe kell venni.

— **A gyula-barakonyi vasút.** Gyulaváros közgyűlésének tárgysorozatán ismét szerepelt a sokat vitatott Gyula-seprős-barakonyi vasút. Ugyanis a legutóbbi megyegyűlés visszaküldte a városnak azt a határozatát, melylyel a vasútnak annak idején felajánlott 100,000 frtnyi segílyt visszavonta. A képviselőtestület tudomásul vette a vármegye határozatát s annak érdemleges tárgyalására tizenöt nap múlva tartandó újabb közgyűlést tűzött ki.

— **Rotschild báró párbaja.** Mint már vasárnap számunkban megírtuk, *Lubersac* gróf és *Rotschild* Róbert báró között izgatott levélváltás folyt, a melyből, mint ma Párisból táviratozzák, egész sereg lovagias ügy keletkezett. *Ephrussi* Mihály, a kiról *Lubersac* gróf *Rotschild* Róbert báróhoz intézett levelében sértően nyilatkozott, elküldte segédeit *Lubersac* grófhhoz. *Saint-Alary* pedig kihívta *Dijon* gróft egy levél miatt, a melyet ez *Lubersac* grófhhoz intézett a *Lubersac-Rotschild* Róbert-ügy alkalmából. Végül *Lubersac* gróf a *Soir*-ban közzétett nyílt levélben provokálta *Rotschild* Ede bárót, *Rotschild* Alfonz fiát és *Rotschild* Albert unokatestvérét.

— **Vinga — nagyközség.** Vinga város községének az a része, a mely a közterhek csökkentése végett falut akart csinálni a városból, elérte célját. Mint budapesti tudóstónk táviratozza, a belügyminiszter Vinga rendezett

tanácsu városnak megengedte, hogy nagyközséggé alakuljon át.

— **Adomány az aradi Kossuth-szobor alapra.** Szép példával jár elől *Varga* József aradi butorgyáros, ki az Aradon emelendő Kossuth-szobor alap javára egy diszes íróasztalt adományozott a Kossuth-asztaltársaságnak.

— **A német kancellár születésnapja.** Berlinből sürgönyzik, hogy *Hohenlobe* herceg kancellárt 81-ik születésnapja alkalmából a szabadlvt és centum-párti sajtó nagyon udván üdvözölte. A konzervatív és agrárius lapok nem gratulálnak. E lapoknak azon reményét, hogy a kancellár lemond vagy lehagyja a körülmény, hogy a császár és a császárné már 10 órakor délelőtt megjelent az öregercegnél, hogy üdvözlőleveleket személyesen adják át. A császárné egy csokrot nyújtott a kancellárnak. A császár ajándéka egy nemes album volt, mely a római német nagykövetség palotájában lévő falfestmények másolatait tartalmazta magában. A császári pár meglátogatásáig időzött a kancellár-családjának kecskeméti házában.

— **A tótváradai új postahivatalhoz** postaterre *Schlesinger* Janka szintyei postamester nevezetett ki.

— **Bérbevett szeszgyár.** *Sigmond* testvérek kolozsvári nagy szeszgyára gazdát keresnek. Mint értesülünk *Goldschmid* Mihály aradi nagy kereskedő bérbe vette azt igen kedvező feltételek mellett. A király-hágón tül részekben a legnagyobb termelő és fényes berendezésű szeszgyár a *Sigmond*-testvéreké, a mely ősszel a bérbevevővel is megkezdte működését.

— **Az olasz ellenzék obstrukciója.** Nápolyra készül az olasz ellenzék. Mint egy mai sürgöny jelenti, elhatározta, hogy a parlamenti ülésen olyan botrányokat csinál, melyek az elnök kénytelen lesz az ülést berékesztetni.

— **Akivel nem párbajoznak.** A szentesi képviselőválasztásnak egyik különös epizódja az, amikor *Sima* lapja a főispánnak egy levelet küldött, melyben a főispánnak a leplezésre a kihívottak között *Gajári* Ödön

ben megfogadnak a lovagias ügyben a főispán kezét, sőt párbajra való kihívásért a bíróság a büntetőbírósnál. Így tettek *Valkovics* Sándor főispán, *Gajári* Ödön és *Hentaller* Lajos országos képviselők és *Szánthó* Lajos választási elnök. A szentesi járásbírósnak a szentesi jelentük — már ki is tüzte *Gály* ellen a kihívást, de azon a tanuk nem jelentek meg és így az ügy elintézését el kell halasztani.

— **A közigazgatás csődje.** Panaszok miatt ment szét Váczirol, a fegyházáról a városból, melynek megdőböntő pontja sok komoly gondolatra fog okot adni. *Ivanka* fal főszolgabíró tárja fel a közigazgatás hátrányos aprólékos teendőit, melyek a valódi feladatoktól elvonják a tisztviselőket. Erre nevezte a komoly kérelme, hogy ne terheljék meg a tisztviselőket felesleges munkával, hogy így a közigazgatás ne csökkenjen, ameddig lehet a közigazgatás ne csökkenjen. Ennek a gondolatnak igazságát nem kell bizonyítani minden ember előtt, hanem csak a városi és a községi tanácsok előtt, amelyeknek a közigazgatásnak a működését meg kell vizsgálni.

— **Milyen idők lesznek?** A szeptemberi közgyűlésen jósolták, hogy a jövő év tavasza, amennyiben változások nem következnek, 11, 15, 22, 27 és 29-ig, azaz, nem sokkal a tavaszi hatással. A 15—29. erősebb a többiekénél. Átvül meglehetősen egyenletes időközökben jönnek a tavaszi napok, így a közbeszó napok elég sok számban. A tavaszi időt hoznak a számunkra a tavaszi pontok is csupán oly változásokat ígérnek, amelyek az időszaknak megfelelő lesznek, változatosabb időjárás a hó vége leendő. A husvét nap első napján a hó esik egy, a többin erősebb esőmennyiség, minthogy ez alkalommal töltsz holdunk, a hold pedig bizonyos körülmények között felhőszakadás

tulajdonsággal bír, így a változás derült égből mellett fog valószínűleg végbemenni. Az ünnepeket nagy valószínűséggel kellemes időjárás mellett töltjük el.

— **Pokolgép — ajándékba.** *Lugosról* táviratozzák: *Palkucsevny* Arthur lugosi nagybirtokos címére ma postacsomag érkezett. Mikor felbontották, *pokolgépet*, löport és gyutasokat találtak benne. A veszélyes küldemény feladója gyanánt *Palkucsevny* pesti ügyvéde, *Petz* Vilmos volt megnevezve. Szerencse, hogy utközben a pokolgép megázott, így nem robbanhatott fel. A csomaghoz egy cédula volt mellékelve, a mely elmondja, hogy a pokolgépet boszúból küldik *Palkucsevny* fiatalon elhunyt neje miatt, a ki öngyilkos lett s úgy halt meg. A pokolgép ügyében megindították a vizsgálatot, de a tettest még nem sikerült kifürkészni.

— **Rablók a vasut mentén.** *Macedoniában* ismét elszaporodtak a rablók, kik a vasuti közlekedést erősen veszélyeztetik. Az albán rablók miatt *Mitrovicza* és *Ipek* között ma a forgalmat beszüntették.

— **Gyilkosság a korcsmában.** A *Merkler* Vilmos *mácsai* korcsmájában idogált tegnap nagyobb társaságban az öreg *Kimpán* Vazul. Egy másik asztalnál magában ült és ivott egy régi ellensége, *Özvegy* *Özvegy*, aki, mikor a szomszéd asztalnál a mulatság a botázásból csapott át, hirtelen felállott, s a zsebéből előrántott revolverből 3—4 lépésnyi távolságból kétszer rálőtt *Kimpánra*. A lövések nem találtak s ezt látva *Csóte*, rárohant *Kimpánra* s egy kenyérvágó késsel a hasába szurt. A jelevők, mielőtt a gyilkos még egyszer szurhatott volna, rávetették magukat és ártalmatlanná tették. *Kimpán* a szurás után eszméletlenül esett össze s mint tudósítók írja, még nem lért magához. A szurás feltétlenül halálos, mert az orvos a belső átvágását is konstatálta a sérültön. *Kimpán* a csendőrség ma délután elfogta s bekísérte az aradi vizsgálóbíró-sághoz.

— **Sorshuzások.** Az osztálysorsjáték mai húzásán tízezer koronát nyert a 81,466 számú sorsjegy, ötezer koronát a 13,993, 57,548 és 79 529 számú sorsjegyek. — A tiszaszabályozási sorsjegyeknél kétszáz ezer koronát nyert a 3727. számú sorsjegy. Bécsből távirják: Az 1854-iki 4 százalékos állampénz kölcsön mai nyereseményhúzásán a 210,000 koronás főnyereseményt a 378. sor. 34. sz. a 21,000 koronás második nyereseményt a 3192. sor. 15. sz. nyerte meg. A január 2-án kihuzott 73 sorozat összes nyertes számai 236 koronát nyertek.

— **Gyilkosság a kényszerárverésnél.** *Czernovitzból* sürgönyzik, hogy egy *Stefanitz* Nikolai nevű földbirtokos birtokának kényszerárverésénél revolveres támadást irányzott egyik hitelezőjére *Lauser* S.-re a törvényszéki teremben. Az árverés vezető bíró kellő időben fogta meg a merénylő karját, úgy hogy a golyó eltévesztette célját s a földbe furódott. *Stefanitzot*, ki mint egy órült viselkedett a teremben, valósággal meg kellett kötnöni. Kihallgatásánál úgy nyilatkozott, hogy *Lauser* megakarta magát bocszulni, mert nem volt hajlandó a további időhataladékat adni.

— **Eltűnt hivatalnok.** *Hubay* Pál gyakornoka volt *Budapest* az angyalföldi *Keglevich*-féle cognac-gyárnak és ebben a minőségben működött a múlt hó elejéig. Ettől az időtől eltűnt, lakásán sem tudták a gyár érdeklődésére semmi felvilágosítást adni róla. Két nap előtt azután hallatott magáról az eltűnt fiatal ember, levelet írt egyik barátjának, melyben elmondja, hogy öngyilkosságot követett el, de az okot tettere nem írja meg.

— **Utczai harc Budapest.** Tegnap este 9 és 10 óra között lázban volt a *Visegrádi-utca*, ahol *Budapest* napszámos munkásainak egy hatalmas százezre lakik. Oriási verekedés volt a *visegrádi-utca* és *zsilip-utca* sarkán s a nagy láрма kicsalta a házakból a lakókat. Néhány percz alatt sok százra menő tömeg gyűlt

össze s néhányan felismervén a verekedők között egyik-másik ismerősüket szintén beálltak a harcolók közé. A tömeg kéjes gyönyörűséggel nézte, mint üti, vágja, szurja egymást az a tizenöt ember, aki pálkás vasárnapi hangulatban vak dühvel rohant egymás ellen. A nézők éktelen sikoltozással kísérték a verekedők minden mozdulatát. Mikor az egyiknek bicska furódott a bordái közé és összeesett, valaki a tömegből így kiáltott:

— No ez megkapta a magáét.

— Megkapta bizony, — helyeselték a többiek.

Nem lépett közbe senki, hogy végét vesse a vérengzésnek. Végre is hat emberből álló rendőrcsapat jött, mely a gyilkos kedvű emberek munkáját megakasztotta. A rendőrök láttára a verekedők szétfutottak. A helyszínén csak két ember maradt akik oly súlyosan sebesültek meg, hogy nem tudtak már mozogni. Ezek *Bocz* Ferencz 19 éves kocsis és *Vaszanszky* László 32 éves napszámos. Fejük több helyen vérzett s mindegyiknek bicskát szurtak a mellébe. A mentők a Rókusba vitték őket. Egy másik verekedő, *Triech* József vasuti munkás, akinek sikerült a rendőrök elől elillanni, éjjel felé menekült be a mentők *Markó-utczai* házába, ahol bottal és késsel okozott sebeit megmosták és bekötözték. A többiekről, akik lábon vitték el sebeiket, még nem tudni semmit. Majd a vizsgálat kinyomozza őket.

— **Vonatösszeütközés.** *Wladikawkából* jelentik, hogy *Grosnyj* és *Alchaujurt* között egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés következtében a tehervonat petroleumot szállító kocsija meggyuladt. A két vonat mozdonyvezetője, sok postahivatalnok és utas hagyta ott életét.

— **A jó egészség.** *Szászvárosból* írják, hogy a közös hadseregbeli gyalogosok kaszárnyájában hatalmas szerencsétlenség történt tegnap. Néhány közlegény egy tisztítás végett kiadott tiszti revolvert próbált csattogtatni. A fegyver egyszer aztán *Ledovszky* káplár kezében elsült és a golyó *Rusz* Péter közlegény homlokába furódott. A szerencsétlen éppen anyja levelét olvasta, amikor a golyó érte. A levél így végződött:

— Remélem, hogy soraim jó egészségben találhatlak.

Ebben a pillanatban furódott homlokába a golyó s megölte a szegény katonát. A vizsgálat kiderítette, hogy a katonák közül senki nem sejtette, hogy a revolver töltve volt.

— **Az eisenerzi bányaszerencsétlenség.** *Leobenből* táviratozzák: *Klein* bányatanácsos *Eisenerzbe* utazott, hogy vizsgálatot indítson a márczius 31-én ott történt szerencsétlenség ügyében, amely két vágó halálát, három kömives súlyos és négy kömives könnyű sebesülését okozta.

— **Visszatért expedíció.** Egy *uj-seelandi* távirat jelenti, hogy az ottani norvég délsarki expedíció ma visszaérkezett. Az expedíció *Brogthesing* vezetése alatt indult utnak és elérte a 80-ik déli szélességi fokot. Felfedezte a déli mágnes sarkot is.

— **Megverték a cselédje miatt.** *Miklósi* Dénes aradi vasuti kalauz neje valami okból elbocsátotta a cselédjét. Emiatt annyira megharagudott a cseléd fivére, hogy *Miklósinét* megverte az utcán és bottal össze-vissza verte. Sőt még azzal is fenyegette, hogy *felmetszi a hasát*. A legény további garázdálkodásának egy rendőr közbejötté vetett gátat.

— **Baleset a kukoricza morzsolónál.** *Moldován* *Wincze* pécskai napszámot kukoricza morzsolás közben súlyos baleset érte. Keze véletlenül a morzsoló gépbe jutott s ennek kerekei három ujját leszakították.

— **Az elmarások napja volt a tegnapi nap,** mikor *Aradon* három elmarási eset is történt.

A *Flórián-utczában* egy kutya megmarta a 15 éves *Lóvi* Reginát, a *Kosár-utczában*. *Mihájlovits* Mari 13 éves varróleányt és a 46 éves *Zambó* Sándort a legelősonon két másik eb marta meg. Az állatokat állatorvosi megfigyelés alá vették.

— **Ajándék mindenkinek,** ez képezi *Porter* Vilmos üzleti működésének vezéreszméjét. Mindenkinek, nagynak és kicsinyeknek egyaránt, s tényleg az ajándékvásárló közönség részére jobb, praktikusabb és előnyösebb bevásárlási forrást gondolni sem lehet: ez a koronás áruház igazi specialitás a maga nemében!

— **Megrugta a ló.** Ó Pécskán, mint tudósítók jelenti, tegnap *Csereán* *Miléna* 12 éves leányt az utcán egy ló megrugta, mitől a leány súlyos sérüléseket szenvedett. Egy szűk utcán jött szemben a leány a veszedelmes állattal, mely kettőt rugott rajta. A leányt *Csáklán* dr. orvos vette gyógykezelés alá.

— **Jóteköny adományok.** Özv. *Inkei* Emilné urnó, boldogult férje emlékére az Első aradi betegsegélyző- és temetkezési egylet javára 100 koronát, az izr. leánykiházasító egylet javára szintén 100 koronát adományozott, mely nemeslelkű adományért az egylet nevében ezuton nyilvánítja hálás köszönetét *Kohn* S. N., elnök.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (*Szabadság-tér* 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Szellemi népkönyha.

— Érdekes autogramm gyűjtemény. —

Arad, április 2.

Rendkívül érdekes és nagybecsű gyűjtemény hagyta el ma a sajtót: az aradi izraelita jóteköny nőegylet *Szellemi Népkönyha* címet viselő autogrammos könyve, melyben eredeti kéziratokban szólnak meg a világ neves emberei: írók, tudósok, művészek, politikai nagyságok, kik prózában és versben küldtek emlékeztetőket.

Az előszót *Jókai* Mór írta, kinek megnyitósorai után *József* főherczegnek, a gyűjteményvédnökének kézírása következik, majd *Carmen Sylva* román királynő két hosszabb költeménye és a többiek változatos hosszú sora, nem maradván ki ebből a helyi előkelőségek sem, hogy ezzel a gyűjtemény speciális, aradi jellege meglegyen.

Az album jövedelmét az egyesület népkönyhája javára fordítja. Innen a gyűjtemény ötletes czime.

A sok érdekes irás közül már egyszer hoztunk mutatót, amit most megtoldunk a következőkkel:

A nagy megváltó csodatételei között olvassuk az Irásban, hogy egy napon ötezer éhezőt megvendégtelt öt árpakenyérrel és két hallal, úgy, hogy azok meg is elégedtek.

Ez a csodatétel folyton ismétlődik: a Megváltó dicső hivatását örökölték a mi jóteköny hölgyeink s kezeikben a bibliai öt árpakenyér és két hal még folyvást táplálja az éhezőket és soha sem fogy el.

Ezt a csodatét az apostolok buzgósgáa tette lehetővé hajdan.

Legyünk mindnyájan az istenemeri csodának apostolai

dr. Jókai Mór.

Tekintetes asszonyom!

Bizalma által nagyon megtisztelve érezvén magamat, örömmel fogadom el a védnökséget jótekönyczélú lapjukhoz, azon óhajjal, hogy a népkönyha fölvirágzására és terjesztésére hasson.

Magamat szives emlékébe ajánlva, maradok Fiumében, 1900. II. 17.

Szinte tisztelője:
József főherczeg.

A jótékonyág nemes és nagy erényének gyakorlása első sorban azzal érezteti jótékony hatását, aki gyakorolja, mert a jó cselekedet emelő és nemes érzéssel tölt el.

Szell Kálmán.

A természet rendje az: hogy az erős elnyomja a gyengét. Minden vallás ezzel ellentétben azt tanítja: hogy kötelességünk a gyengéket és szűkölködőket támogatni és segíteni. Ennek az erkölcsi kötelességnek úgy fogunk leglökéletesebben megfelelni, ha a segélyre szorult gyermekeket és ifjakat támogatjuk és egészséges, erős egyénekké való fejlődésüket tesszük lehetővé.

Hieronimi Károly.

Boldogok a földi javakkal megáldottak azért, mert szívük legnemesebb sugallatának, a sorsüldözötteknek és valóban szegényeknek gyámolításában könnyebben eleget tehetnek.

Br. Fejérváry Géza.

A ki felmelegíti étellel a szegény gyomrát, felmelegíti a szívét is.

Hegedüs Sándor.

Gyarlóságból vannak az emberek megalakotva, mégis szerencsésnek mondhatja magát a társadalom azon töredéke, melynek elegendő erőt juttatott a végzet saját gyarlóságát leküzdeni és módot másokén enyhíteni.

Vásárhelyi Béla.

Vannak, a kik sok jót tehetnének, de nem teszik; vannak, a kik tennének, de nem teszik; végül szerencsére vannak, a kik tehetik és teszik is.

Fábián László.

A jótékonyág a nemes szívek sajátsága s azért annak gyakorlóit előtt minden emberbarát tisztelettel, a társadalom pedig elismeréssel hajlik meg.

Salacz Gyula.

Népkönyha.

Gyöngéd női szív teremtett,
Az önt beléd tüzet, lelket,
Szegény, árva köréd gyűljön,
S lángodnál úgy melegüljön —
— Amint én fázom titokban
Tóled, kedves autogramm.

Dálnoki Lajos.

Az írók és az asszonyok kétszer halnak meg. Az asszonyok egyszer, mikor megöregszenek és másodszer, mikor kilehelik lelküket. Az írók először, mikor a lelküket kilehelik, másodszer, mikor a műveik feledésbe mennek. Az asszonyoknál csak az első halál a borzasztó, az íróknál csak a második.

Mikszáth Kálmán.

Kiket szeretsz s akik szeretnek,
Ha bántanak, ha megsebeznek:
Ne haragudj rájuk sokáig!
De öntsd ki szived s ha letörled
A fájdalom kicsordult könnyét:
Bocsáss meg! Hidd enyhedre válik.

Gyulai Pál

E néhány mutató csak kevés fogalmat nyújthat a gyűjtemény érdekességéről s bizonyára mindenki igyekezni fog, hogy a szellemi kincseknek ezt a tárházát megszerezze.

SPORT.

+ Az arad-hegyvidéki turista-egyesület vasárnap tartott alakuló közgyűlésével szép eszme megvalósítása nyert végleges megoldást. Arad város és Arad megye kedélyelete oly színteret nyert a megnyilvánulásra, a hol mindenki, fiatalja-öregje egyaránt, kiveheti majd a maga részét és testi-lelki frissiségének fentartása és emelése érdekében megteheti a magáét. Sajnos, hogy a vidék előre nem látott akadályok miatt, mindeztideig nem volt bevonható ebbe a jól induló mozgalomba; azonban ez a hiba csak hamar separálva lesz és reméljük, hogy a vi-

dék társadalma ép oly tömeges részvételt fog tanusítani az ügy iránt, mint maga a központ.

A közgyűlés *Tedeschi* Viktor és illetve ifj. *Nachtnébel* Odön elnöklése alatt megválasztotta a központi tisztikart a következők személyében: Elnök: *Tedeschi* Viktor, társelnök *Boros* Vida, I. alelnök *Lejtényi* Sándor, II. alelnök: *Schmidt* Gyula, ügyvivő alelnök: *Kádas* Antal, főtitkár: *Schmidt* János dr., titkár: *Szilágyi* György, pénztáros: *Fischer* Antal, ellenőr: *Maurer* Károly, gazda: *Buja* Sándor, ügyész: *Lamberger* Lajos dr., Mérnök *Tudós* Béla. Orvos: *Aussterweil* László dr. Megválasztották a központi választmányt: *Simon* Karola, *Drescher* Gizella, *Steinitzer* Jenny, *Máday* Mátyás, *Laboda* Ferencz, *Dálnoki* Nagy Lajos, *Szilárd* Győző, *Varjassy* Lajos, *Kossinsky* Viktor, *Varga* Imre, *Keresztes* Gyula, ifj. *Nachtnébel* Odön, *Isztrai* Géza *Kell* Lajos, *Schartner* Sándor dr., *Riemer* János, *Szöllösi* István, *Palotai* Antal, *Nagy* Sándor, *Deniflé* Ferencz, *Pareán* János, *Szánthó* Mihály, *Vizer* Ottó, *Boksán* Károly, *Lukácsy* Lajos, *Péterffy* Antal, *Papp* Elemér és *Bayer* Róbert urak személyében. — A vidéki választmányba csak öt tag választott, azonban a választmánynak megadatott a jog, magát a szükséghez képest kiegészíteni. Végül az Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságának áldozatkészségeért, melylyel tanácsstermet a közgyűlés céljaira átengedte, jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

TÖRVENYKEZES.

§ Felmentett vádlott. *Löcsén*, mint nekünk táviratozzák, ma volt az első esküdtzéki tárgyalás. *Palkó* András, ki halált okozó súlyos testisértés vádjával volt terhelve, felmentették.

NAPIREND.

Április 3. Kedd. Róm kath. naptár: *Richard* püspök. — Protestáns naptár: *Richard* püspök. — Görög-keleti naptár (márczius 21.): Ifj. *Jakab*. — A nap két 5 óra 20 perczkor, nyugszik 6 óra 15 perczkor. — A hold két 7 óra 13 perczkor, náugszik 11 óra 2 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 757.3 milliméter, délután 2 órakor 756.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 2.0, délután 2 órakor C° + 5.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 1, délután 2 órakor N. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 6 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület. 1-5 emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4-5, pénteken délután 4-5 és szombaton délelőtt 11-12 óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Április 4. A Szent-Margit részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Április 8. Müttermüller József hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt). — Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.) — Az aradi polgári jótékony nőegylet közgyűlése délután 3 órakor (Városháza.)

Április 16. A pankotai jótékony nőegylet műkedvelői előadása (Fehér Kereszt.)

Április 23. A gazdasági bank rendkívüli közgyűlése délután 6 órakor.

Május 2. Körállatorvosválasztás Csermön.

KÜLÖNFELEK.

□ Ut a képes lapok arcképcsarnokába. Binghampton városkában, New-York államban egy tiszteltemért polgár, valami Dalston nevű egy revolverlövéllel megölte először a feleségét, aztán magát lötte agyon több lövéssel. A mikor megmótózták, a következő levelet találták nála:

Jóllaktam az étellel. Tíz esztendő óta hiábavaló minden törekvésem, hogy a magam és feleségem arcképét kerülemem ujságainak a hasábjain láthassam. Minthogy egész életünket így elhibáztuk, talán halálunk után leszünk szerencsésebbek.

A különös ember csakugyan elérte a célját, mert az ő és hitvespárja arcképe New-York állam minden kirakatában ott van az ujságok hasábjain.

□ A szórakozottság kora. Görögország hadügyminisztere kifejejtette a budgetből a tisztek fizetését és ezzel egy millió fölösleget konstataált. Persze kisült a tévedése. Ilyen fajta szórakozottság másutt

is megcsik mostanában. A párisi városi tanács, mint a *Journal de Débats* elmondja, pályázatot hirdetett tavaly épületek homlokzataira, hogy fölkelte a magánépítészet ambícióját. Külön erre a célra összeállított bizottságnak kellett volna a díjakat odaítélni. — A minap került volna erre a sor. S akkor a városi tanács észrevette, hogy elfelejtette ki-nevezni a zsűrit.

□ Hallgatás — nem arany. Több jelentékeny orvos erősen megingatta azt az igazságot, hogy beszélni ezüst, hallgatni arany. Sőt éppen ellenkezőleg, orvosiszempontból beszélni arany, hallgatni pedig minden egyéb, csak nem arany. Már a harminczas esztendőben hangoztatta de Coidét, a nagy patológus, hogy hosszas, különösen akaratlan hallgatás végzetesen hathat az emésztő szervekre és a táplálkozás egész rendszerét megzavarhatja, továbbá épp oly károsan hathat a lélekző szervekre és végül sorvadást idézhet elő. Kevéssel azután *Forcaud* párisi tanár erősítette meg ezt a véleményt és gondos statisztika alapján kimutatta, hogy a czellás fogházakban a szivbaj nagy pusztításokat vis véghez és hatvan perccel sulyosbitja a normális halandóság arányát. Dr. *Borel* tovább kutatott ezen az alapon s megállapította, hogy Franciaország fogházaiban a beszédtilalom behozatala óta (1839. május 10.) 6.25 perccentről hirtelen 9.95 perccentre emelkedett. Ugyanezekre a tapasztalatokra jutottak Angolországban és más országban.

□ Kérdés.

Dada: Kis testvérkét kaptál, *Bandi*.

Bandi: Hogy hívják?

Dada: Még nincs neve.

Bandi: Akkor hát hogyan tudja, hogy hozzánk tartozik?

□ Táncz-per. Egy athéni békebíró, ámbár már tisztes koru volt, tánczolni akart tanulni. Egy tánczmesterhez fordult, aki megegyezett vele hamarosan. A lezkeorák megkezdődtek. A békebíró előre lépett, hátra lépett, ide-oda ugrált, meghajolt és hasonló műveleteket végzett. De napok multak, hetek multak és az öreg ur csak nem tanulta meg a tánczot, egyre kiesett a taktusból. A tánczmester végre is elvesztette a türelmét, dühös lett és kijelentette, hogy az ő műve véget ért, ha a békebíró ur nem tud tánczolni, tulajdonítsa magának. Az öreg ur fel volt háborodva és mikor fenyegetései nem használtak, bepörölte a tánczmestert. Ez megnyerte a pert. A megokolás így szólt:

— Arra való tekintettel, hogy az egészséges ember, akinek semmi testi baja nincsen, nem alkalmatlan arra, hogy tánczolni megtanuljon, a táncztanító arra íteltetik, hogy a lezkeorákat tovább folytassa, amíg tanítványa tánczolni tud.

□ Közvetlen cél.

Utazó: Adja föl ezt a podgyászt!

Málrahordó: Hová?

Utazó: A világ körül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. B. dr. Kalifornia. A hosszú utról jött előfizetést megkaptuk: intézkedtünk, hogy az *Aradi Közlöny* b. címére pontosan menjen.

Debreczeni előfizető. A kért utca nevét nem változtatták meg. Egyszer szó volt ugyan róla, de a keresztelő, eddig legalább, nem történt meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, Április 2.

Déli tőzsde. A buzaárakat élénk, vételkés jó Szilárd irányzat mellett 26,000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérrel magasabb áron. Egyéb gabonaművek közül tengeri emelkedőben, árpa javult, zab tartott, többi szilárd. Időjárás borús, szeles.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.60—7.61
Buza májusra	7.63—7.64
Buza októberre	7.79—7.80
Rozs áprilisra	6.41—6.43
Rozs októberre	6.63—6.64
Zab áprilisra	4.92—4.93

Zab októberre	5.30—5.32
Tengeri májusra	5.43—5.44
Tengeri júliusra	5.53—5.54
Repce augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.57—7.58
Buza májusra	—
Buza októberre	7.77—7.78
Rozs áprilisra	6.42—6.43
Rozs októberre	6.59—6.60
Zab áprilisra	4.92—4.93
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.41—5.42
Tengeri júliusra	—
Repce augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	752.—
Magyar hitelrészvény	731.—
Leszámitolási bank részvény	490.—
Rima-Murányi vasút részvény	616.50
Osztrák-magyar államvasút részvény	633.50
Közúti vasút	657.—
Városi villamos vasút részvény	336.—

S z e s z ü z l e t.

— Április 2. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{100}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. április 2.

Magyar aranyárjadék $4\frac{1}{2}\%$	97.20
Magyar koronárjadék $4\frac{1}{2}\%$	93.80
Magyar arany $4\frac{1}{2}\%$	101.—
Magyar ezüst $4\frac{1}{2}\%$	99.75
Magyar kelti vasút	99.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.90
Magyar italmegváltási kötvény	98.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	164.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	—
Osztrák papírjáradék	99.—
Osztrák járadék ezüst	98.75
Osztrák járadék arany	98.25
Koronajáradék	99.20
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1780.—
Magyar hitelbank részvény	731.—
Osztrák hitelintézet részvény	752.—
Osztrák-magyar államvasút	634.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.26
Német birodalmi márka	118.57
London	242.95
Páris	96.40

REGENY-CSARNOK.

Egy titkos rendőr kalandjai.

— Angol bűnügyi regény. —

Angol eredetiből fordította:

Szebenyel Sz.

[10]

(Folytatás.)

— Ez itt a boríték, folytatás zsebéből, gyűrdött papírost véve el. Londonban lett feladva és benne ugyanazon Londonban lett feladva, melyet atyám kapott: „Tegye a papírokat a kerítésre K. K. K.”

— És mit tett? kérdé Holmes.

— Semmit.

— Semmit?

— Az igazat megvallva, mondá arcát hosszu csontos kezébe rejtve, egész tehetetlen voltam. Ugy éreztem rajtam, mint egy nyul, mely tehetetlenül nézi, mint vetődik rá a mérges kigyó. Valami ellenállhatatlan, elkésérülhetetlen hatalom tart fogva, mely elől sem elővigyázatosság, sem őrizet nem ment meg.

— No no! kiáltott Holmes. Nem, ugy van az ember. Fel munkára, vagy el van veszte. Csak akaraterő mentheti meg. Most kétségbeesésre nincs idő.

— Voltam a rendőrségen.

— Igen?

— De mosolyogva néztek rajtam végig. erősen hiszik, hogy az mind csak viccelődés és hogy a két haláleset csupa véletlen, mint azt a jegyzőkönyv is állítja.

Holmes megrázza az összekulcsolt kezét.

— Hihetetlen könnyelmű szemtelenség! kiáltá.

— Adtak azonban egy rendőrt, ki a házban maradhat velem.

— És most eljött önnel?

— Nem. Csak a házban kell maradnia.

Holmes ismét dühöngött.

— Miért jött hozzám? és különösen miért nem jött mindjárt?

— Nem tudtam. Ma beszéltem Pendergrast őrnagygyal és mondta, hogy jöjjenek el önhez.

— Már két napja meg van ez a levél. Mily sokat tehattunk volna már azóta. Más bizonyára nincs, mint az, amit itt előadott? Semmi különös részlet, mely nyomra vezetne?

— Egy dolog van itt, mondá Orenhaw János, kabátja belső zsebéből szinevesztett kék papírost húzott elé. Ez emlékem van. Midőn a nagybátyám felvetette a papirosokat, a földön hevert, felvettem és azt jegyeztem fel, hogy ily sűrűek voltak, mint ez. Azt hiszem ez egyike azoknak és a csomóból kiesve elkerülte az elégetést. Említés van benne téve magról. Ha ez valami, akkor jó. Az írása nagybátyámé.

Holmes a lámpa mellé tette, és világosan látszott, hogy könyvből lett kitépve. A szélei szakgatottak voltak. A dátum „márczius 1868” volt és alatta ily fajta jegyzetek:

„4-ikén. Hudson jött.

7-ikén. Magokat küldtünk Mc. Canleynek, Paramornak, Swain Jánosnak Szt. Augustinban.

9-ikén. Mc. Canley elisztitva.

10-ikén Swain János elisztitva.

12-ikén. Paramoret meglátogattam.”

— Köszönöm a Holmes, összehajtv a papírokat és visszaadva a fiatalembernek. De most már egy perczet se vesztegeljen. Még arra nincs ideje, hogy megvitassa, amit nekem mondott. Rögtön menjen haza és lásson hozzá.

— Mit tegyek?

— Csak egy dolog van és rögtön. Ezt a papírokat bele teszi a bádog dobozba, melyt említtet, egy papírosra azt írja, hogy ez az egyedüli maradt meg, a többi elégette nagybátyja.

Oly adatokkal kell előállnia, melyek meggyőződésre vezetnek őket. Ezt elvégezve, rögtön tegye a dobozba és aztán azt a kerítésre. Megértett?

— Teljesen.

— Jelenleg ne is gondoljon még bosszura.

Azt hiszem, azt majd a törvény útján — megszerezheti. Az első dolog az legyen, hogy elhárítsuk a veszélyt, mely életét fenyegeti. A második, hogy tisztába jöjünk a titokkal és megbüntessük a bűnösöket.

— Köszönöm, mondá felkelve és kabátját a kőre öltve. Új életet öntött belém Mr. Holmes és reményt, amelyet immár elvesztettem. Mindenesetre ugy fogok cselekedni, mint mondotta.

— Egy perczet se veszítsen és főleg vigyázzon magára azalatt, mert nem hiszem, hogy kétség férjen ahhoz, hogy épen annyira van veszélyeztetve, mint volt atyja annak idején. Merre megy haza?

— Wertlovból vasuton.

— Még nincs kilencz óra; az utcán sok a nép és így azt hiszem biztonságban lesz. Tudja magát eléggé védeni.

— Fegyver van nálam.

— Jól van. Holnap hozzá fogok a munkához.

— Tehát akkor Horshamban viszontlátom.

— Nem. Ennek a dolognak a kulcsa itt van Londonban. Itt kell keresnem.

— Ugy majd egy vagy két nap múlva felkeresem önt ismét, hogy újságot mondjak a dolog felől. Tanácsát mindenben megfogadom. Kezet fogott velük és eltávozott. Kivülről behallatszott a szobába a zajló zivatar moraja és ugy éreztem, mintha ez a titokzatos, gyanús mese a vadul tomboló elemektől származott volna, bevetődve hozzánk, mint egy rettenetes hullám, a zugó óceánon hanyódó hajó fedélzetére.

Sherlock Holmes egy ideig némán ült, szemével a tűzet méregetve, majd meggyújtva pipáját, fejét felvetve érezte a kék füstkarikákat, melyeket a levegőbe eresztett.

— Azt hiszem Watson, mondá végre, hogy ezt a legfantasztikusabb ügy, mely valaha a kezemben volt.

— Kivéve a „Sign of fourt.”

— Nos igen. Talán az. És mégis azt hi-

szem, hogy ez az Openshaw János igen nagy veszélyben van.

— De legalább — kérdém, tudod már mi-féle veszély, mely őt fenyegeti.

— Ahhoz kétség sem fér, hogy azok mily természetűek.

— Nos, hát mik azok? Mi az a K. K. K.?

— És mért üldözi ezt a szerencsétlen családot?

Sherlock Holmes lecsukta szemét könyök-két a szélek támlájára tette és az ujjai hegyét összeillesztette.

— Egy ideális következtető, mondá, ha csak megkapta a cselekedetek egyikét is, le tudja vonni belőle nemcsak az előzményeket, nemcsak a már megtörtént dolgokat, de még azt is, ami következhetik. Valamint Guvicz, ha csak egy állat egy-egy csontját látja, meg tudja mondani, hogy állat mineműségét, egy okoskodó, következtető elme, azon határozott cselekményből kifolyólag, ugyanazon kezek által végzett előbbi és utóbbi művet is fel tudja deríteni. Még nem fogtuk meg azon eredményt, melyhez csak a következtetés juttathat bennünket. Oly problémák oldhatók meg tanulmányozás által, melyek a legszorgosabb tényleges kutatás megoldásra hozni nem bír. Azonban, hogy e művészetet a legmagasabb fokra emelhessek, szükséges, hogy a következtető részletezni tudja a cselekményt, mely ismeretes és amint látni fogod, az maga képessé teszi az embert oly tudományok előidézésére, melyeket a tudományos világban, semmiféle lexikon, vagy enciklopédia fel nem mutathat. Azonban nem lehetetlen, hogy birtokában legyen az embernek mindazon ismeret, mely ezen ügyszükséges. Ha jól emlékszem, egy esetben korai ismeretségünk idejében — ugyanily természetű ügy volt a kezemben.

— Igen, mondám nevetve, egy egyszerű íromány volt. Filozofia, astronómia és politika zérónak változó, jegyezve, ha jól emlékszem. Botanika: változó, jegyezve: durva, a szerint. Amint 50 mérföldnyire Londontól a sáros vidéken ezt veszik. Chemia: különlegesség, anatómiai: szármáság, szenzációs irodalom, vagy bűnrekord egyforma semmisség. Misztikus, boxoló művész, vívómester, ügyvéd és öngyilkos, mind egyöntetű naplopóság. Azt hiszem ezek voltak a főlényei az esetnek.

Holmes nevetett az utolsó ponton.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 8.10	Szem. sz. tv. reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Szem. sz. tv. reggel 11.51
Személyvonat d. e. 11.20	Személyvonat d. u. 3.55
Szm. sz. tv. délután 3.56	Gyorsvonat este 7.11
Gyorsvonat délután 4.21	Szm. Szolnokról este 8.48
Személyvonat este 9.35	
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat délután 4.08
	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat este 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.18	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 164. sz.

Páron.

Kedden, 1900. évi április hó 3-án:

Ninon.

Opera 2 felvonásban. Thury Zoltán dramolettje után írta: Abrányi Emil. Zenéjét: Dr. Stojcnovits Jenő.

SZEMÉLYEK:

Filipp . . . . . Déri Jenő.	De Foix . . . . . Gáthi K.
Suzanne . . . . . Ruzsinszki I.	Georgette . . . . . Czene St.
Ninon . . . . . Ruzsinszki I.	Oreg paraszt . . . . . Czako V.
Willarmois . . . . . Pintér Imre.	Főkormonyik . . . . . Hegyessi Gy.

Kezdete 7 órakor.

... 1900. Tavasz idény. 1900. ...
 Legnagyobb választék bel- és külföldi
 szövetekben

.. Telefon 369. szám. . .

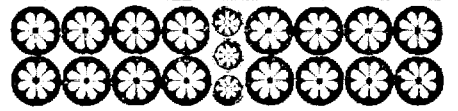
♦ ♦ ♦ ♦ ♦ Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Holtzer József uri szabó, Aradon
 Vörösmarthy-utca
 1. szám . . . . .

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ Divatos szabászat. kitűnő munka. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Nagy raktár: kész férfi-, fiu- és gyermek felöltőkben. Hawalock, ulster
 gummi köpönyeg, turista-, sport- és vadászruhák, libériák minden ki-
 vitelben. — Feltűnő olcsó árak! . . . . .

60,000 darab

I. oszt. gyökeres

Riparia portalis

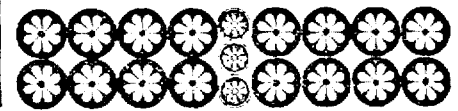
eladó

á 20 korona.

Ifj. Hám Alajosnál

Arad,

Ferdinánd-utca 1. sz.

Szabadalmazott sodronyüveg

legjobb anyag felülvilá-
 gításnak, padozatoknak,
 gyári ablakoknak, különböző
 vastagságban, egész 175 négyzet-
 méter terjedelemben.

Működés előnye: Lehető legnagyobb biztonság átörés és átütés ellen, mel-
 lőzése a kényelmetlen sodronyüvegeknek, igen nagyfokú tűzbiztonság, esetle-
 ges törésnél az üvegtábla zárva marad, mert a sodronyüvet pontosan összetartja az
 üvegcsapok: nagy mértékben fénytértesítő, eddig nem ismert fényhatás. Sok
 állami és magánépületeknél nagy terjedelemben a legjobb sikerrel alkalmaz-
 tatott. Számos bizonyítvány, prospektusok és minták rendelkezésre állnak.

Padlólemezek üvegöntvényből járható felülvilágítóknak,

ajtók, földalatti folyosók vagy pályaudvarok mellett, alagutak megvilágításához, megszabott
 méretekben, simán vagy különféle mintázott felülettel, felfehéren, felfehéren (circa
 10000) olcsóbb, mint a közönséges nyersöntést (üveg) és színesen, sodronyüvettel és anélkül.

Üvegöntvény és hornyolt üvegöntvény cserepek

a legkülönbözőbb alakokban és nagyságban.

931

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens

Nonsati bei Elbogen (Böhmen).

Más gyártmányok: mindenféle palaczkok, palaczkzárak, belga és német tábla-
 üveg, üvegöntvény és sajtolt üveg (szabadalmazott sajtolt üvegbetűk.)

1054/1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kéröd-
 zőknek és sertéseknek Ausztriából
 Magyarországra való behozatala
 tekintetében jelenleg érvényes in-
 tézkedéseket tartalmazó 404. sz.
 állategészségügyi értesítő hivata-
 lombban az érdekeltek által meg-
 tekinthető.

Aradon, 1900. évi márczius 19.

Salacz,
 királyi tanácsos
 polgármester.

1108/1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kéröd-
 zőknek és sertéseknek Magyaror-
 szágból Horvát-Szlavonországból
 és Ausztriába való bevitelre tekin-
 tetében fennálló érvényes intézke-
 déseket tartalmazó 405. számú
 állategészségügyi értesítő hivata-
 lombban az érdekeltek által meg-
 tekinthető.

Aradon, 1900. évi márczius hó
 24-én.

Salacz,
 királyi tanácsos
 polgármester.

Hirdetmény.

A gazdasági bank részvénytársaság felszámolás alatt a
 tornyai úton fekvő Krivabara dűlőbeli szőlőtelepre vonatkozólag
 Dr. Schusztter Henrik ural Aradon, 1896. évi április hó 15-én
 megkötött s az aradi m. kir. adóhivatalhoz 1896. évi A. s. k.
 992. sz. alatt bemutatott szerződés alapján cselekvőleg és szen-
 vedőleg megillető jogait és kötelezettségeit átruházás útján ér-
 tékesíteni kívánja s ez okból azokat önkéntes nyilvános árve-
 rés alá bocsátja.

Az árverés 1900. évi április hó 21-ik napján d. u. 3 órakor
 Bonts Döme, aradi kir. közjegyző irodájában (Deák Ferencz-
 utca) fog megtartatni.

Árveretni szándékozók tartoznak 1000 korona bánatpénzt
 letétbenévezni.

A legtöbbet ígérőnek az árverésen tett ajánlata reá nézve
 bánatpénze különbeni elvesztésének terhe alatt feltétlenül köte-
 lező, míg árvereltető fentartja magának, hogy ezen ajánlat el-
 fogadása vagy visszautasítása felett az 1900. évi április hó
 23-ik napján megtartandó rendkívüli közgyűlés döntsön.

Az ajánlat visszautasítása esetében a bánatpénz azonnal
 visszaszolgáltatatik, elfogadás esetében a bánatpénzen felüli vétel-
 elár a megállapítandó részletekben lesz lefizetendő.

Az átruházási szerződés költségeit, valamint a kirovandó
 kincstári illetéket egyedül a vevő tartozik viselni.

Az árverés tárgyát képező eredeti szerződés a délelőtti
 órákban Tedeschi Viktor urnál, a felszámoló bizottság elnöké-
 nél (Templom-utca, Minorita palota I. emelet) megtekinthető, a
 cinél egyszersmind bővebb felvilágosítások nyerhetők.

Kelt Aradon, 1900. évi márczius hó 29-én.

A gazdasági bank részvtárs. felszámolás alatt.

Kérjen mindig valódi

Tokaji cognacot

Tokaj város czimerével

(Kigyós kereszt három hegyen)

az Első tokaji cognacgyárból

TOKAJBAN.

**Óvakodjék mindenki értéktelen után-
 zatoktól, melyeken a védjegy hiányzik.**

Mindenütt kapható.

Vezérügynökség: LEFKOVITS MÓR • Budapest,
 Kerepesi-ut 47. szám alatt.

1886—1900. h. k.

Hirdetmény.

F. évi márczius hó 15-ikén egy kutya által 6 egyén megmaratott.

A kutya felbonczoltatván az veszettségben gyanusnak találtott, minélfogva az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában a nagymélt. földmivelési m. kir. miniszterium által 40,000. 1888. sz. alatt kiadott utasítás 188. §-a alapján az Arad szab. kir. város területén levő összes kutyáknak 40 napig kötve tartását, vagy pedig ugy az utcán valamint otthon a lakásban is harapás ellen biztos szájkosárral való ellátását rendelem el.

Miről alkalmazkodással a közönséget azzal értesitem, hogy az elfogott kutyák a törvény rendelkezése szerint kiadhatók nem lévén a szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni és gazdáik a törvény rendelkezéséhez képest kérdőre vonatni és büntettetni fognak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala mint I-ső foku állategészségügyi hatóságtól 1900. márcz. 19.

Sarlot
főkapitány.

6617/1900.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén gyakorlható korlátlan, korlátolt és kismértékben való szesz italoknak mily mennyiségben kiméréséről az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által szerkesztett összeírási jegyzék 6. ivét az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 17. szakasza és az erre vonatkozó utasítás 17. szakasza értelmében 1900. évi április hó 2-ik napjától 9-éig bezárólag a városházán a városi fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal teszszük ki, hogy azok az érdekeltek részéről nemcsak megtekinthetők, de az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az engedélyesek bármelyike részéről, esetleg az ipartársulat, kereskedelmi testület részéről észrevételek tehetők, mely észrevételek a város adófelügyelőségénél írásban nyújtandók be.

Arad, 1900. márczius 24.

A városi tanács.

KÁVÉHAZI JELENET.

Első vendég: Pinczér, az Aradi Közlönyt kérem; nem hallja, az Aradi Közlönyt!

Pinczér: Hallom kérem, de az Aradi Közlöny kében van. Már nem tudok elég Aradi Közlönyt járni. Tessék addig más lapot olvasni.

Első vendég: Olvasnék bizony, de egy ujságnak sincs olyan tiszta jó betűje, mint az Aradi Közlönynek. Nem jó az én szemem már, csak nagyon tiszta nyomást olvashatok.

Második vendég: Jó szeme van magának bátyám, és nem csupán a tiszta nyomásért szereti az Aradi Közlönyt, hanem azért, mert nem szeret mameluk ujságot olvasni és ez okból olvassa ezt a szokimondó lapot. Ez az ujság nem hizeleg se fölfelé se lefelé. Pinczér, nekem is hozzon Aradi Közlönyt.

Első vendég: Hisz maga odahaza is olvashatja az Aradi Közlönyt.

Második vendég: Az ám, ha nem lenne annyi olvasni való abban a lapban és oly sokan nem volnának hozzá. Az anyjuk is olvassa, a lányok is, úgy hogy otthon csak nehezen juthatok hozzá. Amióta az Aradi Közlöny tizenkét oldalra jelenik meg, még nehezebben kerül ki az olvasó kezéből. Azt hiszem, hogy a lapot csupa ravaszgágból csinálják folyton nagyobbra, hogy annál nehezebben lehessen hozzájutni. Ez által szaporodnak az előfizetők oly hallatlan módon.

Pinczér: (hozza az Aradi Közlönyt, mely után mindkét vendég nyul.) Kérem, kérem, hisz önök széttépik a lapot. Ha megengedik, kiveszem a ramából és kétfelé osztom, akkor mindketten olvashatják. Nem vagyok-e én bölcs Salamon?

Első vendég (indignálódva): Maga egy konfidens pinczér. (Második vendéghez fordulva) Kérem csak olvassa a Közlönyt. Elmegyek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába és megrendelem ezt a szép, formás, friss ujságot. Kellemebb meglepetést úgy sem okozhatok a feleségemnek.

Harmadik vendég: Engedje meg kérem, hogy én rendeljem meg a számára, én úgy is gyűjtök előfizetőket. (Magában.) Pompás, meg van az öt előfizető, hogy fog örülni a feleségem Mikszát Kálmán *Jó palócok* című nagy diszkrétívének, melynek bolti ára 60 korona, s melyet öt új előfizetőért ingyen ad az Aradi Közlöny.

4768—1900.

Hirdetmény.

A gyümölcsfa-tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapestön megtartandó 6 napos, a faiskola kezelő néptanítók és gazdasági alkalmazottak részére pedig Kolozsvárt, Keszthelyen és Kis-Szebenben tíz napos gyümölcsfa tenyésztési tantolyamnak rendezését a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium elrendelvéen, közhírré teszszük, hogy a vonatkozó pályázati hirdetések levéltárunkban a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Arad, 1900. évi márczius hó 1-én.

A városi tanács.

331—1900. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a makói kir. jbiróság 1900. évi V. 54. számú végzése következtében dr. Domanovszky Zoltán ügyvéd által képviselt Battonyai takarékpénztár javára, Jaszovszky Pál és társai ellen 390 korona s járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 740 koronára becsült 5 darab ló és egy tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a makói kir. jbiróság V. 54. 1900. sz. végzése folytán a fenti tőkekövetelés, ennek 1899. évi december hó 4-ik napjától járó 6% kamatai eddig összesen 101 kor. 94 fillér ~~bróllag~~ ~~száraz~~ ~~száraz~~ ~~száraz~~ ~~száraz~~ költségek erejéig Urbanesek Gyöngyösi Pityvaroson leendő ~~száraz~~ ~~száraz~~ ~~száraz~~ ~~száraz~~ 1900. évi április hó 6. napjának delelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Makón, 1900. évi márczius hó 22. napján.

Sebesztha,

1265

kir. jbirósági végrehajtó

==== Szabott árak! ====

Kassowitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Telefon 324.

ARADON, Andrassy-tér 9. szám. A minorita templom átjárójával szemben.

Telefon 324.

Van szerencsém m. t. vevőimnek valamint a nagyérdemű ruhát vásárló közönségnek szives tudomására hozni, hogy a tavaszi idényre megérkeztek **legujabb kifogástalan szabásu és elismert jó minőségű** férfi, fiu és gyermekruhák, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig, nagyon jutányosan, szabott árak mellett, úgy hogy t. vevőim igényeit mint eddig úgy ezután is minden tekintetben kielégíteni lesz főtörekvésem. — Mérték szerinti rendelésekre nagy választék honi, angol és francia szövetekben, melyek 48 óra alatt pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel **KASSOVITZ FÜLÖP.**

==== Szabott árak! ====

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Szilid és pontos kiszolgálás.

Szilid és pontos kiszolgálás.